ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой
ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй ...но Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган.

№ 50 (6240)
МАРТЫН
13
ВТОРНИК
1951 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

...АБАРАЙ ТАРИЛГАДА ...ЭРХИМЭЭР БЭЛДЭЕ

...барай үдэр—жэлые тэжээ- ...һэн сэсэн, зүб үгэ арад ...дунда хэлсэгдэдэг. Уша- ...хабарай полевой хүдэлмэ- ...шанар ба амжалтаһаа шэнэ ...хуби заяан нилээд дул- ...г байха юм. Үндэр баян ...н үндэһэ һуури табижа, ...ажахын саашадаа хүсэн ...рөөр хүгжэлгэдэ туһа дү- ...болохо хабарай тарилгын ...саг ойротожо байна.

...рай тарилгада хаһа саг ...бэлэдхэхэ, полевой хүдэлмэ- ...аар эмхидхэхэ, бүхы мате- ...о-техническэ ба ажалай ...уудые бүрин, зүбөөр ашаг- ...укын туйлалтанууд ба ...дүй дүршэлые колхозуудай, ...удай, машинно-тракторна ...уудай үйлэдбэридэ үргэ- ...өбтэрүүлэн дэлгэрүүлхэ, га- ...алангай культурые улам ...үргэхэ гээшэ хүдөө ажа- ...ы культурануудай ургаса ...ээшэлүүлхэ ба валовой про- ...эдхэхэ хэрэгтэхи шуха- ...хала зорилго болоно. Энэ- ...улада машинно-тракторна ...саг соонь, эрхим шанар- ...заһабарилан, полевой хү- ...дэ бэлдэхэ, тракторна ...нуудые шадабаритай трак- ...уудаар, прицепщигүүдээр ...д хүдэлмэришэдөөр бүри- ...хоёр халаантайгаар тэдэ- ...ллаха ябадал хангаха, ...уд болон совхозуудые эр- ...нартай үрһөөр хангалгада, ...е тарихаар бэлэн болгол- ...отагай ба минеральна ...лгэ зүбөөр хэрэглэлгэдэ ...харал табиха шухала.

...ние үндэһэ болгон, рес- ...ын түрүү колхозууд ба ...д тарилгада бэлэдхэлэй ...плексые үнинһөө хойшо ...бэелүүлжэ эхилэнхэй. ...да хэрэглэгдэхэ үрһэ хү- ...жа, зэр зэмсэгүүд ба ма- ...удаа заһабарилжа бэлэн ...саһа тогтоожо, наг шэб- ...жа ба бусад үтэгжүүлгын ...нуудые бэлэдхэжэ бай- ...багатайн аймагай Жирим- ...С тракторнуудые, хүдөө ...прицепной машинануудые ...лха түсэбөө амжалтатай- ...үргэһэнэй түлөө ВЦСПС- ...СССР-эй хүдөө ажахын Ми- ...ын дамжуулгын Улаан ...эн шан абаба.

...ын хүдэлмэридэ түгэс бэ- ...һон Түнхэнэй МТС-эй ...Сороковиковой трактор- ...дын трактористнууд Крас- ...хизаарай Малороссийска ...Социалистическэ Ажалай ...Иван Бунеевэй тракторна ...жэшээгээр шэнэ уялга- ...абаад, механизаторнуудай ...тическэ мүрысөөндэ эхи...

...зуура, хабарай тарилгада ...зарим колхозуудта ба ...дэ хангалтагүйгөөр ябуу- ...байна. Колхозуудтахи ...хүдэлмэриин схэнхи ху- ...тор машинануудай бү- ...отойе мэдэжэ байбашье, ...МТС-үүд, илангаяа Күй- ...Бургалтайн, Кяхтын, Са- ...най ба Окино-Ключевской ...о-тракторна станцинууд, ...гынгаа хүдэлмэри ехээр ...руулна. Мүн хэдэ хэдэн ...ай колхозууд тарилгын ...эгүүдые үшөө бэлэн бол- ...байнад.

...үрһэгүй һаа, үндэр урга- ...ахагүйнь элитэ. Тиимэһээ, ...талмайда хүсэд хүрэхэ ...жа сэбэрлэхэ, конди- ...шэ ба ургаха шанараар ...ряагаа «Главзаготсортзер- ...«Заготзерногой» нүнкт-

нүүдтэ абаашажа кондиционно үрһөөр һэлгэн, дутуугаа хүсөөхэ— колхозуудай арюун уялга мүн. Гэбэшье, хэдэ хэдэн аймагуудай колхозууд хүрэнгын үрһэ хүсэд хаагаадүй, сэбэрлээдүй, зарима- ниинь таряагаа сохижо дүүргээ- шьедүй, кондиционнобэшэ үрһэ һэлгэхэ хэрэгые таһалдуулжа бай- на. Түнхэнэй аймагай 22 колхозуу- дай 13-ниинь, илангаяа Карл Марксын, «Память Ильича», «Улаан Шулуута» гэхэ мэтэ кол- хозууд, арга боломжотой байба- шье хүрэнгын үрһэ хүсэд хаагаа- дүй байһаар, сэбэрлэхэ ба һолихо мэтын хүдэлмэри ехээр уһжагай- руулна. Тарбагатайн аймагай кол- хозуудтахи үрһэнэй 30 гаран про- центнь элдэб холисотой, 50 үлүү- тэй процентнь ехэ шиигтэй ушар- һаа кондиционнобэшэ юм, теэд тэ- рэниие арилгаха ба һүүрээхэ хү- дэлмэри эмхидхэгдэнэгүй. Мүн Зэ- дын, Иволгын, Курумканай, Сэ- лэнгын, Торийн, Хориин ба бусад аймагууд үрһэ хааха түсэбөө дүүргээдүй аад, зохихо хэмжээ абанагүй гэжэ манай селькорнууд бэшэнэ.

Агротехническэ хэмжээ-ябуулга хадаа үндэр ургаса хангалгада шиидхэхы үүргэ дүүргэлсэдэгынь мэдээжэ. Гэбэшье, поли дээрэ са- һа тогтоохо түсэбөө мини гурба- хан—Кабанскын, Хэжэнгын, Ку- румканай аймагууд дүүргэнхэй. Республикын олохон колхозууд «саһан ехэ ороо, тэрээниие тогтоо- хо ябуулга хэһэнэй үлүү» гэһэн тон буруу ба хорото «теори» ба- римталан, түсэбөө таһалдуулжа байнад. Наг шэбхэ зөөхэ, шубуу- най аргал, үнһэ суглуулха, мине- ральна үтэгжүүлгэ абаха, грану- лированно үтэгжүүлгэ бэлэдхэхэ түсэбөө хангалтагүйгөөр дүүргэнэ.

Полевой хүдэлмэриин тон ехэн- хинь машинын хүсөөр бүтээгдэдэ- гынь элитэ, тиигэбэшье тарилгын газарай заримые хахалха, тариха, борнойлхо ба горючи, үрһэ, уһа, продукт болон бусадые зөөхэ яба- далда мори, сарнууд бага бэшэ үүргэ дүүргэдэг. Энээниие хараа- даа абаһан түрүү колхозууд, жэ- шээлхэдэ, Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ, Кабанскын аймагай «XVIII партсъезд» ба Хо- риин аймагай «Победа» гэжэ хү- дөө ажахын артельнүүд, тарилгын хүдэлмэридэ хабаадаха мори унаа- гаа илгажа, аминдань эдеэлүүлнэ, үдэртөө һайн бэлшээридэ ябуулна, фуражна фонд байгууланхай, мо- рид сарнуудаа, тэдэнэй тоног зэм- сэгүүдые тусхайта нюурнуудтань даалгажа үгэнхэй. Гэхын хажуу- гаар, энэ хэрэгые тоошоодоггүй колхозууд мүн лэ бии байна.

Дурсагдаһан баримтануудһаа, ондоошье мэдээнүүдһээ харахада, хабарай тарилгада бэлэдхэлэй хү- дэлмэри зарим колхозуудта муу- гаар ябуулагдана.

Түрүүшүүлэй дүй дүршэлые бү- гэдын шадабари болгон, гээгдэгшэ- дые тон ойрын үдэрнүүдтэ ураг- шань татажа, бүхы дутуу дунда- нуудые эрид шууд усадхаха, тиин тарилгые зэбсэг түгэсөөр, эрхим бэлэдхэлтэйгээр угтаха гээшэ ажахын-политическэ угаа ехэ уд- хашанартай хэрэг, партийна, со- ветскэ ба хүдөө ажахын органуу- дай дайшалхы зорилго мүн.

Тракторна ба таряанажалай бригадануудай социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, полевой бүхы хүдэлмэриие түсэ- бэй ёһоор эмхидхэн, үндэр ехэ ур- гасын үндэһэ һуури табихын түлөө большевистскэ тэмсэлые толгойл- жо, хабарай тарилгада бэлэдхэ- лые хаһа саг соонь, эрхимээр хан- гая.

Томодхогдоһон колхозуудта

...да хабар эхилээ. Хизаа- ...районуудта һаяшаг поле- ...мэри захалаад, централь- ...районуудта намарай пар ...ба намарай тарилгада ...тэжээл үгэлгэ ябуулагда- ...Кубань мүрэнэй зүүн ...колхозууд энэ хүдэлмэри- ...хамта эртын залаата ...нуудай тарилга хэжэ

...гдоһон колхозуудай ...ниинь мүнөө тарилгын ту- ...үдэрнүүдһээ харагдажа ...Хизаарай түрүү колхозууд

хэрбээ үнгэрэгшэ хабар эртын за- лаата культурануудай тарилгада 4—5 хүдэлмэриин үдэр хэрэглэдэг байгаа һаань, харин томодхогдоһон хүдөө ажахын артельнүүд мүнөө хабарай шэнписэ, ячмень ба ове- сые нэгэ хахад — хоёр дахин түр- гэнөөр тарина.

Колхозуудай газарайнь участо- гууд нилээд ехэ болоо, механиза- торнууд часай графигаар хүдэлмэ- рилхэ зуураа, намарай пар борной- лолгын ба тарилгын загонуудые ута болгожо, ажалай бүтээсые 1,3 —1,5 дахин дээшэлүүлээ.

СССР-эй Верховно Соведэй заседанинууд

ИНФОРМАЦИОННО МЭДЭЭСЭЛ

Национальностьнуудай Соведэй 1951 оной мартын 10-най заседани тухай

Мартын 10-да, үглөөнэй 11 час- та, Кремльдэ, Кремлевско Ехэ Ор- дон соо Национальностьнуудай Со- ведэй дүрбэдэхи заседани болоо.

Национальностьнуудай Соведэй Түрүүлэгшэ депутат **Ж. Шаяхме- тов** түрүүлэгшээр һууба.

СССР-эй 1951 оной Гүрэнэй бюджет тухай элидхэл тушаа үгэ хэлэлгэ Национальностьнуудай Со- ведэй заседани дээрэ үргэлжэлөө. Депутат **Г. Е. Буркацкая** (Украин- ска ССР, Уманска округ), нүхэр **З. А. Шашков** (СССР-эй гол мүрэ- нэй Флодой Министр), депутат **А. Н. Батырмурзаев** (Дагестанска АССР, Махачкалинска городской округ), депутат **А. М. Елькина** (Коми АССР, Сыктывдинскэ ок- руг) үгэ хэлэбэд.

Тэрэнэй һүүлээр Националь- ностьнуудай Совет болбол СССР- эй 1951 оной Гүрэнэй бюджет ту- хай элидхэл тушаа үгэ хэлэлгые зогсоохо тухай шиидхэбэри абаһан ба СССР-эй финанснуудай Ми- нистр нүхэр **А. Г. Зверевэй** түгэс- хэлэй үгэ соносоһон байна.

Депутат **И. С. Хохловой** дурад- халаар Национальностьнуудай Со- вет бюджедые баталалгын иимэ гурим баталан абаа гэбэл: СССР-эй 1951 оной Гүрэнэй бюд- жэдые доходуудай ба гаргаша- нуудай бүлэг бүлэгөөр, Союзна бюджедые—доходуудай ба гарга- шануудай ниитэ дүнгүүдээр голо- совалха, СССР-эй 1951 оной Гү- рэнэй бюджет тухай Хуулиин проектые статья статьягаар голо- совалха.

Национальностьнуудай Совет СССР-эй 1951 оной Гүрэнэй бюд- жедые нэгэн һаналаар баталаа. «СССР-эй 1951 оной Гүрэнэй бюд- жет тухай Хуули» статья статья- гаар, удаа тээнь бүхы дээрээ нэгэн һаналаар баталагдаа.

Тэрэнэй һүүлээр Националь- ностьнуудай Совет СССР-эй Вер- ховно Сүүдые һунгаха тухай асуу- далые хаража эхилээ.

Депутат **М. П. Тарасовай** дурад- халаар СССР-эй Верховно Сүүд ба СССР-эй Верховно Сүүдэй ара- дай заседательнууд һунгагдана.

СССР-эй Верховно Сүүдэй Тү- рүүлэгшээр Анатолий Антонович **Волин** һунгагдаа.

Тэрэнэй һүүлээр Националь- ностьнуудай Совет зүблэхэ зүйлэй удаадахи асуудалда—СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указуудые баталалгада эхилжэ ороо.

СССР-эй Верховно Соведэй Пре- зидиумэй Секретарь **А. Ф. Горкин** энэ асуудалаар элидхэл хэбэ.

Национальностьнуудай Совет «Литовско ССР-эй составта Виль- нюсскэ, Каунасска, Клайпедскэ ба Шауляйска областьнуудые бии болгохо тухай», «СССР-эй Гостех- никые үгы болгохо тухай», «СССР- эй металлургическа промышлен- ностиин Министерствые хоёр ми- нистерство болгон хубааха тухай» ба «СССР-эй ой модоной ба саар- һанай промышленностиин Минис- терствые хоёр министерство бол- гон хубааха тухай» СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указуудые баталха тухай хуулиие нэгэн һаналаар баталан абаа.

Абтаһан хуулиин үндэһөөр, СССР-эй Конституци 29-в статья- гаар нэмээгдэнэ, СССР-эй Кон- ституциин 70, 77 ба 78-дахи ста- тьянуудта зохихо хубилалтанууд ба нэмэлтэнүүд оруулагдана.

Удаа тээнь Национальностьнуу- дай Совет:

СССР-эй бэлэдхэлэй Министрээр —нүхэр Пантелеймон Кондратье- вич **Пономаренкые;**

СССР-эй гүрэнэй хиналтын Ми- нистрээр—нүхэр Всеволод Нико- лаевич **Меркуловые;**

СССР-эй хара металлургиин Ми- нистрээр—нүхэр Иван Федорович **Тевосяниие;**

СССР-эй үнгэтэ металлургиин Министрээр—нүхэр Петр Фадеевич **Ломакые;**

СССР-эй дээдэ һуралсалай Ми- нистрээр—нүхэр Всеволод Нико- лаевич **Столетовые;**

СССР-эй ой модоной промыш- ленностиин Министрээр—нүхэр Георгий Михайлович **Орловые;**

СССР-эй саарһанай ба модо үй- лэдбэрилгын промышленностиин Министрээр—нүхэр Иван Емелья- нович **Вороновые** томилхо тухай СССР-эй Верховно Соведэй Прези- диумэй Указуудые нэгэн һаналаар баталаа.

Национальностьнуудай Совет болбол СССР-эй бэлэдхэлэй Ми- нистрээр томилогдоһонтойнь даша- рамдуулан нүхэр Пантелеймон Кондратьевич **Пономаренкые** СССР-эй Верховно Соведэй Прези- диумэй гэшүүнэй уялгануудһаа сү- лөөлхэ тухай тогтоол баталан абаа.

Саашаа, Национальностьнуудай Совет «Хүдөө ажахын налог ту- хай Хуулиин 8-дахи статьяе ху- билгаха тухай» СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указые ба- талаа.

Энээгээр Национальностьнуудай Соведэй заседани хаагдана.

ИНФОРМАЦИОННО МЭДЭЭСЭЛ

Союзай Соведэй 1951 оной мартын 10-най заседани тухай

Мартын 10-да, үдэшын 6 часта, Кремльдэ, Кремлевско Ехэ Ордон соо Союзай Соведэй дүрбэдэхи заседани болоо.

Союзай Соведэй Түрүүлэгшэ депутат **М. А. Яснов** түрүүлэг- шээр һууба.

СССР-эй 1951 оной Гүрэнэй бюджет тухай элидхэл тушаа үгэ хэлэлгэ Союзай Соведэй заседани дээрэ үргэлжэлөө. Депутат **Г. И. Кондратьев** (Марийска АССР, Йошкар-Олинска округ), нүхэр **П. А. Юдин** (СССР-эй барилгын материалнуудай промышленнос- тиин Министр), депутат **З. Н. Сы- ромятникова** (Горьковско область, Уренскэ округ), депутат **Н. В. Ки- селев** (Омско область, Омско- Центральна округ) үгэ хэлэбэд.

Тэрэнэй һүүлээр, Союзай Совет болбол СССР-эй 1951 оной Гүрэ- нэй бюджет тухай элидхэл тушаа үгэ хэлэлгые зогсоохо тухай шиидхэбэри абаһан ба СССР-эй финанснуудай Министр нүхэр **А. Г. Зверевэй** түгэсхэлэй үгэ со- носоһон байна.

Депутат **Л. Р. Корниецын** ду- радхалаар, Союзай Совет бюджет баталалгын иимэ гуримые бата- лан абаа гэбэл: СССР-эй 1951 оной Гүрэнэй бюджедые доходуу- дай ба гаргашануудай бүлэг бүлэ- гөөр, союзна бюджедые — до- ходуудай ба гаргашануудай ниитэ дүнгүүдээр голосовалха, СССР-эй 1951 оной Гүрэнэй бюджет тухай Хуулиин проектые статья статья- гаар голосовалха.

Союзай Совет СССР-эй 1951 оной Гүрэнэй бюджедые нэгэн һаналаар батална. «СССР-эй 1951 оной Гүрэнэй бюджет тухай Хуу- ли» статья статьягаар, удаа тээнь бүхы дээрээ нэгэн һаналаар бата- лагдаба.

Тэрэнэй һүүлээр Союзай Совет СССР-эй Верховно Сүүдые һунга- ха тухай асуудалые хаража эхил- бэ.

Москва городой, Украинска ССР-эй, Литовско ССР-эй ба Азербайджанска ССР-эй бү- лэг депутадуудай үмэнэһөө үгэ хэлэһэн депутат **М. С. Гречу- хын** дурадхалаар Союзай Совет СССР-эй Верховно Сүүдые ба СССР-эй Верховно Сүүдэй арадай заседательнуудые нэгэн һаналаар һунгана.

СССР-эй Верховно Сүүдэй Тү- рүүлэгшээр Анатолий Антонович **Волин** һунгагдаа.

Тэрэнэй һүүлээр Союзай Совет зүблэхэ зүйлэй удаадахи асуудал- да—СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указуудые баталал- гада эхилжэ оробо.

СССР-эй Верховно Соведэй Пре- зидиумэй Секретарь депутат **А. Ф. Горкин** энэ асуудалаар элидхэл хэбэ.

Союзай Совет болбол «Литовско ССР-эй составта Вильнюсскэ, Кау- насска, Клайпедскэ ба Шауляйска областьнуудые бии болгохо тухай», «СССР-эй Гостехникые үгы болго- хо тухай», «СССР-эй металлурги- ческа промышленностиин Минис- терствые хоёр министерство болгон хубааха тухай» ба «СССР-эй ой модоной болон саарһанай промыш- ленностиин Министерствые хоёр министерство болгон хубааха ту- хай» СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указуудые баталха тухай хуулиие нэгэн һаналаар ба- талан абаба.

Абтаһан хуулиин үндэһөөр, СССР-эй Конституци 29-в статья- гаар нэмээгдэнэ, СССР-эй Консти- туциин 70, 77 ба 78-дахи статья- нуудта зохихо хубилалтанууд ба нэмэлтэнүүд оруулагдана.

Тэрэнэй һүүлээр Союзай Совет:

СССР-эй бэлэдхэлэй **Министрээр** —нүхэр Пантелеймон Кондратье- вич **Пономаренкые;**

СССР-эй гүрэнэй хиналтын Ми- нистрээр — нүхэр Всеволод Нико- лаевич **Меркуловые;**

СССР-эй хара металлургиин Ми- нистрээр — нүхэр Иван Федорович **Тевосяниие;**

СССР-эй үнгэтэ металлургиин Министрээр—нүхэр Петр Фадеевич **Ломакые;**

СССР-эй дээдэ һуралсалай Ми- нистрээр — нүхэр Всеволод Нико- лаевич **Столетовые;**

СССР-эй ой модоной промыш- ленностиин Министрээр — нүхэр Георгий Михайлович **Орловые;**

СССР-эй саарһанай ба модо үй- лэдбэрилгын промышленностиин Министрээр — нүхэр Иван Емелья- нович **Вороновые** томилхо тухай СССР-эй Верховно Соведэй Пре- зидиумэй Указуудые нэгэн һана- лаар баталба.

Союзай Совет болбол СССР-эй бэлэдхэлэй Министрээр томилогдо- һонтойнь дашарамдуулан нүхэр Пантелеймон Кондратьевич **Поно- маренкые** СССР-эй Верховно Со- ведэй Президиумэй гэшүүнэй уял- ганууднаа сүлөөлхэ тухай тогтоол баталан абаа.

Саашаа, Союзай Совет «Хүдөө ажахын налог тухай Хуулиин 8-да- хи статьяе хубилгаха тухай» СССР- эй Верховно Соведэй Президиумэй Указые баталаа.

Энээгээр Союзай **Соведэй** засе- дани хаагдаба.

МОСКВА. ССР СОЮЗАЙ ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ХОЁРДОХИ СЕССИ.
Зураг дээрэ: Кремлёвско Ехэ Ордоной Георгиевско зал соо бүлэг депутадууд байна. Зүүн гарһаа—Дальневосточно түмэр замай Облучье депогой машинист, тягиин техник-лейтенант И. К. Бобырь, Закавказска түмэр замай Ленинакан депогой машинист, тягиин инженер-лейтенант Г. М. Абаджян ба Зүүн-Сибириин түмэр замай Улан-Удын депогой машинист, тягиин инженер-капитан Д. Н. Ягодин. ТАСС-эй фотохронико.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ЗАСЕДАНИНУУД

Национальностьнуудай Соведэй заседани дээрэ СССР-эй финанснуудай Министр А. Г. Зверевэй хэлэhэн тYгэсхэлэй Yгэ

Нүхэд депутадууд! Национальностьнуудай Соведэй заседанинууд дээрэ үгэ хэлэгшэдэй бултанайнь тэмдэглэhэн ёhоор, 1951 оной гүрэнэй бюджет болбол советскэ арадай амгалан тайбан зохёон байгуулхы ажалай үрэ дүн бологшо арадай ажахын ба культурын хүгжэлтэдэхи гайхамшагта амжалтануудые харуулна.

Социалистическэ гүрэнэй бюджет хадаа манай орон дотор коммунизм байгуулгын агуухэ зорилгонуудтай бүрин зохилдон тааралдана, тэрэ болбол Советскэ Союзай арадай ажахын 1951 оной түсэб дотор парти ба правительствaар тогтоогдоhон хэмжээ-ябуулгануудай бэелүүлгые мүнгэнэй ресурснуудаар хангана.

СССР-эй 1951 оной Гүрэнэй бюджедые бэелүүлхын тула арадай ажахыда бии байhан доторой ресурснуудые бүхы хэмжээгээр элсүүлхэ, материальна ба мүнгэнэй хэрэгсэлнүүдые гаргашалха ябадалда алмалтын режим шууд бэелүүлхэ шухала.

Национальностьнуудай Соведэй Бюджетнэ комисси хадаа СССР-эй Гүрэнэй бюджедэй доходые ниитэ дээрэнь 724.500 мянган түхэригөөр, тэдэнэй тоодо: эрьесын налогой талаар—127.300 мянган түхэригөөр, предприятинуудай ба ажахын организацинуудай олзонуудhaa орохо отчисленинүүдэй талаар—111.200 мянган түхэригөөр, хүн зонhoo налог суглуулгаар—336 миллион түхэригөөр ба гүрэнэй урьhаламжануудай талаар—150 миллион түхэригөөр ехэ болгохо тухай дурадхал оруулаа.

Бюджетнэ комисси болбол гаргашануудые саашадань ехэ болгоhоной хэрэггүй гэжэ тоолоо. Тус комисси хадаа 1951 оной бюджет соо хараалагдаhан hомололгонуудые зүбөөр ба гамтайгаар ашаглалга хангаха ябадалдань союзна республикануудай Министерствонуудэй болон Министрнүүдэй Соведүүдэй анхаралые хандуулаа.

Национальностьнуудай Соведэй Бюджетнэ комисси иимэ дурадхал оруулаа гэбэл: СССР-эй Гүрэнэй бюджедэй гаргашануудhaa доходуудайнь үлүү ехэ байхын тулада 724.500 мянган түхэригэй нэмэлтэ доходуудые оруулха.

Национальностьнуудай Соведэй Бюджетнэ комиссиин эдэ дурадхалнуудые правительство зүбшөөнэ гэжэ СССР-эй Верховно Соведтэ мэдээсэхые СССР-эй Министрнүүдэй Совет даалгаба.

Депутадууд Хохлов, Гейдаров, Рашидов, Кузнецов, Сабитова, Григорян, Зимянин, Додхудоев ба Тургумбаева гэгшэд үгэ хэлэхэдээ, хэдэ хэдэн министерствонуудэй хүдэлмэри тухай шүүмжэлхы ажаглалтануудые хэбэ.

СССР-эй барилгын материалнуудай промышленностиин Министерствын, барилгын болон зам харгын машина бүтээлгын Министерствын ба станок бүтээлгын Министерствын зарим предприятинууд продукци бүтээн гаргаха талаар тэдэндэ тогтоогдоhон үйлэдбэриин түсэбүүдые 1950 ондо дүүргээгүй гэжэ депутат Хохлов зааба. Хүндэ индустриин предприятинуудай барилгын Министерствын ба машина бүтээлгын предприятинуудай барилгын Министерствын барилгын-монтажна организацинууд барилгын үные химдаруулха талаар даалгабарaa дүүргээгүй ба тон ехэ гаргашануудые хэhэн байна.

Азербайджанска ССР-эй загаhанай промышленностиин Министерство ба автомобильна транспортын предприятинууд валовой продукци гаргаха талаараа үйлэдбэриингөө түсэбүүдые дүүргээгүй гэжэ депутат Гейдаров зааба.

Депутат Рашидов үгэ хэлэхэдээ, хүдөө ажахын машина бүтээлгын Министерство Узбекскэ республикада байhан заводуудтаа хүсэд анхарал хандуулнагүй, тэдэниие түүхэй эдээр саг болзортонь хангаһагүй гэжэ тэмдэглэбэ.

Ой модоной промышленностиин, электростанцинуудай, хүндэ индустриин предприятинуудые барилгын, загаhанай промышленностиин, хүнгэн промышленностиин, зам харилсаанай, хэлхээ холбооной, хүндэ машина бүтээлгын министерствонууд гэр байра барилгын түсэбүүдые 1950 ондо хангалтагүйгөөр дүүргэhэн байна гэжэ депутадууд Кузнецов ба Ляудис гэгшэд тэмдэглээ.

Казахска ССР-тэ баригдажа байгаа объектнүүдые ашаглалгада оруулха түсэбөө үнгэтэ металлургиин Министерствын ба хүндэ индустриин предприятинуудай барилгын Министерствын дүүргэдэггүй байhан тушаа депутат Сабитов зааба.

Депутат Григорян болбол хүдөө ажахын Министерствын, машина бүтээлгын ба прибор бүтээлгын Министерствын, мүн тэрэшэлэн Армянска ССР-тэхи үхибүүдэй эмхи зургаануудай сетиие үргэдхэхэ ябадалда хүсэд анхарал хандуулдаггүй байhан элүүрые хамгаалгын Министерствын адресаар шүүмжэлхы ажаглалтануудые хэбэ.

Депутат Зимянин хадаа томодхогдоhон колхозуудые ба машинно-тракторна станцинуудай хүдэлмэриие дутагдалтайгаар хүтэлбэрилдэг байhандань СССР-эй хүдөө ажахын Министерствын анхаралые, мүн тэрэшэлэн Белорусска ССР-тэ калийна үтэгжүүлгэнүүдые үйлэдбэрилгэ эмхидхэхэ шухала байhандань химическэ промышленностиин Министерствын анхаралые хандуулба.

СССР-эй эдеэ хоолой Министерство болбол Таджикска ССР-тэхи тоhо үйлэдбэрилдэг ба улаан архи нэрэдэг промышленностиин хүгжэлтэдэ шухала анхарал хандуулнагүй гэжэ депутат Додхудоев тэмдэглээ. Центросоюз болбол ой модоной материалнуудые ба барилгын бусад материалнуудые республикада асарха түсэбэй дүүргэлтые хангаһагүй гэжэ тэрэ мүн лэ тэмдэглэhэн байна.

Ой модоной промышленностиин Министерство ба хара металлургиин Министерство болбол сбытовой организацинуудаа хүтэлбэрилхэ ябадал hайжаруулха ба Киргизскэ ССР-тэ барилгын модо, түмэр мэтые саг соонь, бүрин асарха ябадал хангаха уялгатай гэжэ депутат Тургумбаева зааба.

Зарим депутадууд нүүрhэнэй промышленностиин, нефтяной промышленностиин ба бусад министерствонуудэй хүдэлмэридэхи тус тус дутагдалнууд тушаа зааhан байна.

Хүдэлмэреэ шүүмжэлүүлэгдэhэн Министерствонуудэй, предприятинуудай ба организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд болбол Национальностьнуудай Соведэй депутадуудай хэлэhэн эдэ бүхы шүүмжэлхы ажаглалтануудhaa шухала тобшололнуудые хэжэ, тэмдэглэгдэhэн дутагдалнуудые тон түргэнөөр усадхаха практическа хэмжээнүүдые абаха уялгатай.

СССР-эй Министрнүүдэй Совет хадаа 1950 оной финансово-ажахын ажал-ябуулгын дүнгүүд тухай эдэ Министерствонуудэй хэхэ тоосоонуудай үндэhэ hуури дээрэ тэдэнэй хүдэлмэриие hайжаруулха тушаа депутадуудай оруулhан дурадхалнуудые хаража үзэхэ ба зохихо шиидхэбэринүүдые абаха байна.

Зарим областьнууд болбол хүн зонhoo налог суглуулха түсэбөө дүүргээгүй гэжэ депутат Хохлов ажаглалта хэhэн байна. Налог суглуулха талаар финансова зарим органуудай хүдэлмэридэхи дутагдалнууд тухай элидхэл соогоо би зааhан байнаб. Финансова органууд хадаа налог суглуулха хүдэлмэридэ бии байhан дутагдалнуудаа усадхаха ба бюджет соо хараалагдаhан доходуудай саг соогоо бүрин орожо байха ябадал хангаха ёhотой.

Союзна болон автономно республиканuудай Соведүүд, ажалшадай депутадуудай Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүд финансова органуудай хүдэлмэриие бүри hайнаар хинажа байха, республиканuудай, хизаарнуудай ба областьнуудай финансова бүхы хүдэлмэриие саг үргэлжэ hайжаруулхын зорилгоор финансова органуудта үдэр бүриин туhаламжа үзүүлжэ байха шухала.

Хэдэ хэдэн хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлгэдэ бюджедhээ орохо hомололгонуудые ехэ болгохо тухай дурадхалнуудые зарим депутадууд оруулhан байна. Депутат Бутенко хадаа Украинска ССР-тэхи тоhо үйлэдбэрилгын промышленностиин предприятинуудые барилгада hомололгонуудые ехэ болгохо тухай гуйна. Депутат Цимаккуридзе болбол минеральна үтэгжүүлгэнүүдэй завод, архи нэрэдэг предприятинуудай, республиканска зам харгынуудай барилгада, ирригационно системэнүүдые, гидроэлектростанцинуудые бодхоолгодо, мүн тэрэшэлэн нүүлгын ба бусад хэмжээ-ябуулгануудта 1951 ондо hомололгонуудые хэхэ тухай асуудал табиба, тиин эдэ хэмжээ-ябуулгануудта хэды шэнээн мүнгэн хэрэгтэй байhаниие заагаагүй. Депутат Додхудоев хадаа Таджикска ССР-тэ узкоколейнэ түмэр харгынуудые барилгада нэмэлтэ hомололгонуудые хэхэ ябадал хараалхые эринэ. Депутат Сукняйнен болбол Карело-Финскэ ССР-эй хүдөө ажахын саашанхи хүгжэлтын хэмжээ-ябуулгануудые мүнгөөр hомолхо тухай асуудал хаража үзэхые гуйна. Депутат Буркацкая хадаа Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой байдаг райондо хүсэ ехэтэ шэнэ электростанци бариха тухай асуудал табиба. Тэрэнэй мэдүүлhэн ёhoop, тус электростанци хадаа энэ колхозhoo гадна, мүн Киевскэ областиин хэдэ хэдэн районуудта ехэ удхашанартай байна. Депутат Батырмурзаев хадаа Дагестанска АССР-тэ электростанци барихын тулада бэлэдхэлэй хүдэлмэри хэхэ ябадалда 25 миллион түхэриг ба институт барижа дүүргэлгэдэ 1 миллион түхэриг hомолхые гуйна. Депутат Елькина болбол 1951 ондо Коми АССР-эй хэдэ хэдэн городуудта байрын гэрнүүдые ба Мадмас-Сыктывкар хоёрой хоорондохи түмэр харгын лини барилгада hомололгые ехэ болгохо тухай асуудал табиhан байна.

Элидхэл соо заагдаhан ёhoop, правительствaар баталагдаhан арадай ажахын түсэбтэй бүрин зохилдуулан, 1951 оной капитальна вложениннуудые hомололгодо 132 миллиард түхэриг хараалагданхай. 1951 ондо хараалагдаhан барилгын ехэ программа хадаа капиталовложенинүүдэй хэмжээе, мүн шэнэ предприятинуудые, барилганuудые, байрын ба культурна ажаhуудалай гэрнүүдые ашаглалгада оруулха түсэбөө заатагүй дүүргэхэ ябадал эринэ. Капитальна барилгада хараалагдаhан мүнгэ хэрэгсэлнүүдые гамтайгаар ба зүбөөр ашаглаха ябадал хангалгада онсо анхарал хандуулха шухала.

Национальностьнуудай Соведэй депутадуудай табиhан бүхы асуудалнууд, мүн тэрэшэлэн капитальна вложенинүүдые ехэ болгохо тушаа оруулhан дурадхалнууд ехэ удхашанартай. Гэхэтэй хамта тэдэ болбол дурадхал бүхэниие нарин нигтаар шудалжа үзэхэ ябадал эринэ. Тиимэhээ капитальна барилгада нэмэлтэ hомололгонуудые хэхэ тухай асуудалые арадай ажахын түсэбhөө гадуур хараалагдаhан энэ-тэрэ объектнүүдтэ хэхэ капиталовложенинүүдые ехэ болгоходо хэр зохимжотой байhаниие хараадаа абажа, тус тус ушартань СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ хаража үзэгдэхэ байна.

Депутадууд Оя, Рудь, Тургумбаева, Ефимова ба Батырмурзаев гэгшэд hуралсалай харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүдые абалгада, интернадуудые, hургуулинуудые, медицинскэ эмхи зургаануудые түхеэрэлгэдэ ба социально-культурна бусад хэмжээ-ябуулгануудта hомололгонуудые ехэ болгохые эриhэн байна.

Социально-культурна хэмжээ-ябуулгануудта нэмэлтэ мүнгэ хэрэгсэлнүүд шухала хэрэгтэй болоо haa, эдэ зорилгонуудта hомолхоор бюджет соо хараалагдаhан hомололгонуудhaa союзна республиканuудай Министрнүүдэй Соведүүдээр гаргагдажа болохо байна. Депутат Рашидов болбол Кара-Кумска гидроэлектростанци ба Ангренскэ нүүрhэнэй байдаг газарай база дээрэ теплоэлектростанци байгуулха тухай дурадхал оруулаа. Депутат Рашидовай энэ дурадхал хадаа арадай ажахын 1951 оной түсэб зохёоходо хаража үзэгдэхэ байна.

Нүхэд депутадууд! Ленин — Сталинай партиин хүтэлбэреэр советскэ арад дайнай хойто тээхи табанжэлые амжалтатайгаар дүүргээд, коммунизмын түгэс илалта тээшэ, урагшаа этигэлтэйгээр дабшажа ябана.

Ажахын ба культурна байгуулалтын талаар 1951 ондо парти ба правительствын табиhан зорилгонуудые бэелүүлхын тулада бюджедээр хараалагдаhан доходуудай саг болзор соогоо, гүйсэдөөр орожо байха ябадал ба гүрэнэй хэрэгсэлнүүдые гамтайгаар ашаглажа байха гээшэ ехэ удхашанартай. Министерствонуудэй болон ажахын организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд болбол продукци үйлэдбэрилхэ ба реализовалха түсэбүүдээ предприяти бүхэнэй дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө, мүн тэдэнэй өөрын үные химдаруулхын түлөө шанга тэмсэл хэхэ ёhотой.

Арадай ажахын хэлбэришэгүй дэбжэлтэ, манай агуухэ Эхэ ороной хүсэ шадалые саашадань бэхижүүлгэдэ зорюулагдаhан советскэ арадай зохёон байгуулхы баргадашагүй ехэ үүсхэл оролдолго хадаа 1951 оной СССР-эй Гүрэнэй бюджедые амжалтатайгаар дүүргэлгын арга нүхэсэл мүн.

Большевистскэ партиие тойроод ниттаар жагсаhан Советскэ Союзай арадууд манай үеын агуухэ гени нүхэр Сталинай шалгарhан хүтэлбэри доро ябажа, коммунистическэ общество байгуулгадаа шэнэ амжалтануудые түйлаха байна!

(Үни удаан үргэлжэлhэн альгаташалга).

Союзай Соведэй заседани дээрэ СССР-эй финанснуудай Министр А. Г. Зверевэй хэлэhэн тYгэсхэлэй Yгэ

Нүхэд депутадууд! Союзай Соведэй заседанинууд дээрэ үгэ хэлэhэн, СССР-эй Верховно Соведэй депутадууд СССР-эй 1951 оной Гүрэнэй бюджедые бүрин hайшаагаа.

СССР-эй Гүрэнэй бюджет болбол арадай ажахые хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбтэй зохилдуулан зохёогдоhон ба 1951 ондо советскэ арадай үмэнэ парти ба правительствын табиhан ехэ зорилгонуудые бэелүүлхэ ябадалда зорюулагдаhан байна. 1951 оной бюджет социалистическэ экономикын саашанхи дэбжэлтые, манай ороной ажалшадай ажана тэниглэн байдалай ба культурын хэлбэришэгүй ургалтые финансова ресурснуудаар хангаха, амгалан байгуулалтын бюджет мүн.

Союзай Соведэй Бюджетнэ комисси хадаа бюджедэй доходуудые эрьесын налогhoo 127 миллион 300 мянган түхэригөөр, предприятинуудай ба ажахын организацинуудай олзоhoo орохо отчисленийhээ—111 миллион 200 мянган түхэригөөр, хүн зонhoo орохо налогhoo — 336 миллион түхэригөөр, гүрэнэй урьhаламжануудhaa — 150 миллион түхэригөөр, бүхыдөө 724 миллион 500 мянган түхэригөөр ехэ болгожо, бюджедэй гаргашануудые доходуудай үлүүлхэ ябадалда тус сумма зорюулха гэжэ дурадхаа.

Бюджедэй доходуудые 724 миллион 500 мянган түхэригөөр ехэ болгохо ба гаргашануудые доходуудай үлүүлхэ ябадалда зорюулха тухай Союзай Соведэй Бюджетнэ комиссиин дурадхалнуудые СССР-эй Министрнүүдэй Совет хараад, абаха хэрэгтэйдэ тоолоно.

Депутадууд Корниец, Гришин, Петров, Румянцев, Попова, Тайбеков, Клещев, Вагапов, Малехоньков, Алтыбаева, Муратов, Нюнка, Киселев гэгшэд хэдэ хэдэн министерствонуудэй хүдэлмэридэхи дутагдалнуудые зааhан байна.

Зам харилсаанай Министерствын барилгын организацинууд 1950 ондо капитальна хүдэлмэринүүдэй түсэбые ба барилгын өөрын үные химдаруулха даалгабаринуудаа дүүргээгүй гэжэ депутат Корниец тэмдэглээ. Депутат Румянцев гэр байрануудай, hургуулинуудай, больницануудай, үхибүүдэй эмхи зургаануудай типовой проектнүүдые түргэнөөр зохёохо шухала байhанда городской барилгын Министерствын ба СССР-эй архитектурын Академиин анхаралые хандуулаа, мүн хүдэлмэриин түрүү методуудые харуулхаар барилгын уялгата технологическа ёhо гуримуудые тогтоохо шухала байhанда—барилгын хэрэгүүдые эрхилхэ Гүрэнэй Комитедэй анхарал хандуулаа. Сталинград городой барилгын генеральна түсэб зохёолгые дүүргэхын тулада яаралтай хэмжээ абахыень СССР-эй Министрнүүдэй Соведые, архитектурын Академиие ба городской барилгын Министерствые депутат Гришин гуйба. Депутадууд Попов, Тайбеков ба Малехоньков машинно-тракторна станцинуудтахи барилга hулаар хүтэлбэрилэгдэдэгые тэмдэглээд, хүдөө ажахын Министерствын ба совхозуудай Министерствын хүдэлмэриин дутуунуудые зааhан байна.

Барилгын материалнуудай промышленность барилгын дээдэ шанартай ба химда материалнуудаар арадай ажахые хангаха тушаа ургажа байгаа эрилтэнүүдые дутуугаар хангана гэжэ депутадууд Петров ба Гришин тэмдэглээд, барилгын материалнуудые үйлэдбэрилэн гаргадаг шэнэ заводуудые бариха, мүн мүнөө байгаа заводуудые үргэдхэхэ хүдэлмэриие барилгын материалнуудай промышленностиин Министерствын hайжаруулха тухай асуудал табибад.

Депутадууд хадаа ой модоной промышленностиин Министерствын, мяха ба hүнэй промышленностиин Министерствын, барилгын ба харгын машина бүтээлгын Министерствын, нефтяной промышленностиин Министерствын ба бусад зарим министерствонуудэй хүдэлмэридэхи дутагдалнуудые мүн лэ тэмдэглэhэн байна. Шүүмжэлэлдэ ороhон министерствонуудэй, предприятинуудай ба организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд хадаа Союзай Соведэй депутадуудай хэhэн эдэ шүүмжэлэл ажаглалтануудhaa зохихо тобшололнуудые хэхэ ба дутагдалнуудые түргэн зайлуулха хэмжээнүүдые абаха уялгатай. СССР-эй Министрнүүдэй Совет 1950 оной финансово-ажахын ажал-ябуулгын дүнгүүд тухай тоосоонуудайнь үндэhөөр, тус министерствонуудэй хүдэлмэри hайжаруулха тухай депутадуудай дурадхалнуудые хаража үзэхэ ба зохихо шиидхэбэринүүдые абаха байна.

Депутат Корниец хүн зонhoo налогуудые суглуулха талаар финансова органуудай хүдэлмэридэ, мүн нютагай зарим бюджедүүдые дүүргэлгэдэ байгаа дутуунуудые заагаа. Финансова органуудай налоговой хүдэлмэридэхи дутагдалнуудые би элидхэл соогоо заahaн байгааб. Финансова органууд налогуудые суглуулха хүдэлмэридэхи дутуу дунданuудаа усадхаха ба бюджедээр хараалагдаhан доходуудай болзор соогоо, бүрин оролгые хангаха ёhотой. Союзна ба автономно республиканuудай Министрнүүдэй Соведүүд, ажалшадай депутадуудай Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүд хадаа финансова органуудай хүдэлмэриие hайнаар хинаха, областьнуудай, хизаарнуудай ба республиканuудай финансова бүхы хүдэлмэри hайжаруулха зорилгоор тэдээндэ үдэр бүриин туhаламжа үзүүлхэнь шухала. Республиканска ба нютагай бюджедүүдые дүүргэхэ асуудалнууд тушаа хэлэхэ болоо haa, 1950 ондо бүхы союзна республиканuудай гүрэнэй ба нютагай бюджедүүд бүхы дээрээ доходуудаар 101,2 процент, гаргашануудаар 99,1 процент дүүргэгдээ гэжэ мэдээсэхэ ёhотой байнаб, гаргашануудhaa доходуудай үлүүнь бүхы дээрээ 2 миллиард 24 миллион түхэриг болоо. Эдэ мэдээнүүд хадаа союзна республиканuудай бюджедүүдэй бүхы дээрээ нормальнаар дүүргэгдэhэн тухай гэршэлнэ. Гэбэшье, Башкирска АССР-эй ба Омско областиин бюджедүүдэй дүүргэлтэ тухай депутат Корниецын дурдаhан мэдээнүүд хадаа Башкирска АССР-эй ба Омско областиин финансова органуудай хүдэлмэридэхи дутуунуудые, тэрэшэлэн бюджет дүүргэлгые нютагай советскэ органуудай зүгhөө хангалгадахи дутагдалнуудые харуулна. Башкирска АССР-эй ба Омско областиин финансова органууд, тэрэшэлэн РСФСР-эй финанснуудай Министерство энээн дээрэhээ шухала тобшололнуудые хэхэ, тус автономно республикын ба областиин финансова хүдэлмэри hайжаруулха ёhотой. Мүн СССР-эй финанснуудай Министерство нютагай зарим бюджедүүдэй гүйсэдхэлдэхи дутагдалнуудые усадхахын тула зохихо хэмжээнүүдые абаха.

СССР-эй барилгын материалнуудай промышленностиин Министр нүхэр Юдин арадай ажахыдахи кредитнэ ба расчетно харилсаануудые hайжаруулха тухай асуудал табяа. Энэ асуудал ехэ удхашанартай байна. Ажахыдахи кредитнэ ба расчетно харилсаануудые саг үргэлжэ шэнжэлхэ ба hайжаруулха шухала. Гэбэшье, расчедуудые hайжаруулха ябадалай гол зүйлынь Госбанкhaa кредидүүдые предприятинуудай абаха ябадал болоно гэжэ нүхэр Юдин тоолоно гээшэ ха, тиихэдээ мүнгые кредитнэ эмхи зургаануудта болзор соонь бусааха ба түлбэриин-расчетно жаяг заршам сахиха шухала байhаниие мартана. Иимэ ушар байха ёhогүй. Кредит бусаагдадаг байха ёhотой—энэ хадаа Госбанкын эмхи зургаануудта болзор соогоо ба бүримүhэн предприятинуудаар бусаагдаха ёhотой гүрэнэй мүнгэ зөөри гээшэ. Тиимэhээ, энэ хараа бодолые баримталан, кредитнэ ба расчетно харилсаанууд тухай асуудалые бүхы талаарнь шэнжэлхэ, зүб шиидхэбэри абаха хэрэгтэй.

1951 оной бюджедые зүбшэн хэлсэхэ үедэ зарим депутадууд хэдэ хэдэн нэмэлтэ хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлхэ хэрэгтэ hомололгонуудые ехэдхэхэ гэжэ дурадхаба.

Депутат Клещев Белорусска ССР-эй нютагай түлишын промышленностиин Министерстводэ 1951 оной капитальна вложенинүүдэй хэмжээе 18 миллион түхэригөөр ехэдхэхые гуйба. Депутат Нюнка Вильнюсскэ педагогическа институдай хамтын байра барилгада 1951 он дотор 1 миллион түхэриг hомолхо тухай асуудал табяа. Депутат Петров гэр байрын барилгада капитальна вложенинүүдые Ленинградта 50 миллион түхэригөөр ба Ленинградска областьдо — 7 миллион 500 мянган түхэригөөр ехэ болгохо тухай, тэрэшэлэн Ленинград городой водопроводно ба канализационно ажахые үргэдхэлгэдэ мүнгэ нэмэжэ hомолхо тухай гуйлтатайгаар хандаба. Депутат Тайбеков Казахска ССР-тэхи культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай ба hургуулинуудай түхеэрэлгэдэ 5 миллион түхэриг, hургуулиин барилгада — 12 миллион 900 мянган түхэриг ба хүдөөгэй больницануудай барилгада — 4 миллион түхэриг нэмэжэ хараалхые гуйба. Депутат Суеркулов замуудые, мал

гууха харгынуудые ба
малажалай-машинна стан
эмхидхэлгэдэ, Киргизскэ
районууд-хоорондын ажа
турна центрнүүдые бари
гэ нэмэжэ hомолхо тухай
табиба. Депутат Кондра
рийска АССР-тэ hургуу
барилгада 4 миллион
Йошкар-Ола городые
болголгодо ба гэр байр
гада 1,5 миллион түхэри
hомолхые гуйна. Депутат
никова Горьковско обл
эмнэлгын эмхи зургаану
рилгада ба капитальна з
гада, тэрэшэлэн харгыну
босон болголгодо мүнгэ
го ехэдхэхые гуйтаа. Де
селев Омск городто нэгэ
ба нэгэ поликлиникэ бар
олгохо ябадал хараалхые
байна. Депутадууд Гриш
бианишвили, Муратов,
ба Вагапов хэдэн объект
рилгые түргэдхэхэ, шэ
нүүдые бариха гэжэ дура

Депутадуудай дурадха
даа капитальна хүдэлм
хэмжээе ехэдхэлгэтэй
байна. Элидхэл соо
ёhoop, 1951 ондо капита
женинүүдые мүнгөөр
правительствaар баталаг
дай ажахын түсэбтэй бү
хилдуулан, 132 миллиард
хараалагдаhан байна. 195
барилгын ехэ программа
капиталовложенинүүдэй
тэрэшэлэн шэнэ предпри
барилганuудай, гэр бай
ба культурно-байдалай
гуудай ашаглагдаха түсэ
мүhэн дүүргэхэ эрилтэ та
питальна барилгада ха
hан мүнгэ зөөриие гамт
зүбөөр ашаглалга хангах
да онсо анхарал табиха
Союзай Соведэй депута
биhан бүхы асуудалнууд
лэн капитальна влож
ехэдхэхэ тухай оруулаг
радхалнууд ехэ удхаша
хэ зуура, тус дурадхалн
hайнаар шэнжэлэгдэхэ
мэhээ капитальна барил
мэлтэ hомололгонуудые
асуудал хадаа арадай а
сэбhөө гадуур хараала
питаловложенинүүдые
ектнүүдтэ ехэдхэбэл ту
хые хараадаа абажа, ССС
нистрнүүдэй Соведтэ тус
харагдаха болоно.

Нүхэд депутадууд!
арад большевистскэ пар
тэлбэри доро ябажа ко
ческэ обществын байгуу
жалтатайгаар бэелүүлж
Манай орон дотор зохё
хы хүдэлмэри угаа ехэ
хэгдэнэ, гражданска
ность түргэн темпээр
байгаалиие шэнэдхэн
сталинска түсэб бэелү
коммунизмын агуухэ ба
—асари ехэ гидрос
каналнууд ба уhалалгы
мэнүүд баригдажа байна.

Манай ороной эконо
культурын саашанхи
угаа ехэ программые ш
гэн ресурснуудаар ханг
гүрэнэй ехэ зорилго 1951
нансова системын үмэнэ
Энэ зорилгонуудые а
гаар бэелүүлхын тулада
үмэнэхи уялгануудаа п
нуудай ба ажахын орга
дай болзор соонь, бүри
арадай бүхы ажахыда
гуримай түлөө бол
эрид тэмсэхэ шухала.

Капитальна вложени
циально-культурна ба
жээ-ябуулгануудые
Гүрэнэй бюджедээр хар
мүнгэ зөөри гамтайгаа
наар ба ашагтайгаар
даха ёhотой. Финансова
рилэгшэд арадай ажах
ба бюджедээр хараала
жээ-ябуулгануудые мүн
ха ябадал болзор соонь
бэелүүлхэ, тиихэдэ үлү
нуудые гаргуулхагүй, м
ябуулгануудые мүнгөөр
нарин зүбөөр хэхэ, гүр
жедhээ мүнгэ олгохо х
га гурим тогтоохо шух

1951 оной Гүрэнэй бю
скэ арадай интересүүд
на, ушарынь, энэ хадаа
далай бюджет, мана
ажалшадай ажана тэ
далай ба культурын
дээшэлэлтын бюджет м
эй Гүрэнэй бюджедые
амжалтатайгаар дүүрг
большевистскэ партиин
доро, агуухэ Сталинай
гэн ударидалга доро
Союзай арадуудай бэел
гаа коммунизм байгуул
хүсэтэ оруулалта боло

(Үни удаан альгаташ

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Кударын аймагай партийна конференци

Кударын аймагай партийна VII конференци һаяхан болоо. ВКП(б)-гэй айкомой хүдэлмэри тоосоото элидхэлые партиин айкомой секретарь нүхэр Е. Ф. Мельничук хэбэ.

Областной XVI партийна конференциин шиидхэбэрииие ба партиин Кударын айкомой тоосоон тухай ВКП(б)-гэй обкомой бюрогой тогтоолые бэелүүлэн, ВКП(б)-гэй айком тоосоото үе соо, — гэжэ нүхэр Мельничук хэлэнэ,—партийна организацинуудай партийно-эмхидхэлэй ба партийно-политическэ хүдэлмэри зарим тэды һайжаруулаа. Олонхи партийна организацинуудта партийна суглаанууд һайн бэлэдхэлтэйгээр, хаһа сагтаа үнгэргэгдэнэ. Тоосоото үе соо коммунистнуудай политическэ һуралсал эмхидхэлгэ нилээд һайжаруулагдаа.

Партийна эхин организацинуудай партидоторой хүдэлмэриин һайжаржа байһан тухай олон жэшээнүүдые нүхэр Мельничук харуулба. Жэшээлхэдэ, Ждановай нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхозой партийна организаци 20 коммунистһээ бүридэдэг, тэдэнэр бултадаа колхозно үйлэдбэриин шиидхэхэ һалбаринуудта зүбөөр хубаарилагдан табигданхай. Партийна суглаанудынь һайн бэлэдхэлтэйгээр, сагсаг соогоо зарлагдана. Партийна организациин үүсхэл ехэтэй болоһон ушарһаа партидоторой ажабайдалай шухала асуудалнууд суглаанууд дээрэнь зүбшэн хэлсэгдэжэ байха юм. Суглаан дээрэ асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгэдэнь коммунистнууд эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг, партийна даалгабаринуудые бултадаа дүүргэдэг. Суглаанууд дээрэ тодорхой шиидхэбэринууд абтадаг, тэдэнэй гүйсэдхэлые шалгаха үүргэеэ партийна бюро һайнаар бэелүүлдэг. Колхозой правлениин ажал-ябуулгые партийна организаци зүгһөө хиналга һайжаранхай. Тэрэнэй үндэһөөр, колхозынь ажахын кампанинуудые хаһа саг амжалтатайгаар дүүргэнэ. Нийтын малай үбэлжэлгые һайнаар үнгэргэжэ ба хабарай тарилгада шүүшэлэн бэлэдхэжэ байна.

Гэхэ зуура, зарим партийна организацинуудта партидоторой хүдэлмэриин доодо хэмжээндэ байһые элидхэлшэ тэмдэглээ. Ленинэй, Ворошиловичын нэрэмжэтэ колхозуудай, аймсоведэй гүйсэдкомой хүдөө ажахын таһагай партийна организацинуудта партийна суглаанууд үсөөн үнгэргэгдэнэ. Хүдөө ажахын таһагай партийна организаци тоосоото үе соо партийна суглаа оройдоо гурба дахин хээ. Теэд эдэ суглаануудынь бэлэдхэл муугаар үнгэргэгдэдэг, тэдэнэй бэлэдхэлдэ жиирэй коммунистнууд хабаадуулагдадаггүй шахуу байба. Асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгэдэ коммунистнуудай эдэбхи багатайгаар хандадагһаа шалтагаалан коммунистнуудынь большевистскэ хүмүүжүүлгын һургуули боложо шадаагүй. Калининай, Сталинай нэрэмжэтэ ба «Баян булаг» колхозуудай партийна организацинууд партидоторой хүдэлмэриие доодо хэмжээндэ табиһан дээрэһээ колхозуудайнгаа ажахын ябуулгада баһал нүлөөлнэ. Эдэ колхозуудта малай үбэлжэлгэ хангалтагүйгөөр үнгэрһэжэ байна. Харууһалга, тэжээлгын мууһаа боложо, адуу малнуудай үхэхэ хорохо ушар тохёолдоно. Гадна, хабарай тарилгада бэлэдхэл хангалтагүйгөөр ябуулагдана.

Аймагай ажахын гол һалбаринуудай ба культурын горьтойхон гээгдэлэй шалтагаануудай нэгэн юуб гэхэдэ, партийно-эмхидхэлэй ба партийно-политическэ хүдэлмэриин доодо хэмжээндэ байһан ябадал болоно гэжэ нүхэр Мельничук тон зүб тобшолол хэбэ. Аймагнай 1950 ондо малажал хүгжөөхэ гүрэнэй түсэб дүүргээгүй, ороохо тарянай бага ургаса хуряагаа, олохон колхозууд таряа тушаалгаар гүрэнтэйгөө сүм тоосожо шадаагүй. Партийно-эмхидхэлэй ба партийно-политическэ хүдэлмэри һайжаруулха гээшэ аймагай партийна организациин шухалын шухала зорилго болоно.

Гэхэ зуура, партийна эхин организацинуудай хүдэлмэриин доодо хэмжээндэ байһан тухай, партийна эхин организацинуудай гол хүдэлмэриин ехэ дутуунуудай шалтагаанууд тухай элидхэл соонь багаар хэлэгдэһэн байна.

Элидхэлэй энэ дутуунь айкомой тоосоон тушаа үгэ хэлэгшэдээр хүсэлдүүлэгдээ. Партийна олохон эхин организацинуудай хүдэлмэриин хангалтагүй байһанда, нэн түрүүн, ВКП(б)-гэй айком зэмэтэй гэжэ делегадууд зүб зүйтэйгөөр тэмдэглээ.

Молотовой нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхозой партийна организациин секретариин орлогшо нүхэр Малыров түрүүлжэ үгэ хэлэхэдээ, партиин айкомой хүдэлмэриин методые хурсаар шүүмжэлээ.

—ВКП(б)-гэй айком,—гэжэ нүхэр Малыров хэлэнэ,—манай партийна организациин хүдэлмэридэ тодорхой туһаламжа үзүүлдэггүй, партийна хүдэлмэриин дүршэлдэ һургадаггүй байна. Партиин айкомой таһагуудые даагшад нүхэд Надагуров ба Хомяков манайда хоёр дахин ерэхэдээ, тусхай асуудалнуудые шиидхээд лэ, партийна хүдэлмэриемнай һонирхонгүй буцаһан байгаа. Партиин айком тоосоото үе соогоо кадрнуудые хүмүүжүүлхэ хүдэлмэри багаар ябуулаа. Илангаяа бригадирнууд ба фермэнүүдые даагшадай дунда дутамагаар хүдэлмэрилөө: энэ үе соо оройдоо 2 семинар үнгэргэгдөө. Кадрнуудай дунда ябуулха хүдэлмэридэ онсо анхарал хандуулха, тэдэниие һэлгэхэ ябадал гаргахагүй шухала гэжэ би тоолоноб.

—Партиин айкомой секретарьнууд ба бусад хүдэлмэрилэгшэд хабарай тарилгын ба таряа хуряалгын үедэ илангаяа олоороо манайда ерэдэг,—гэжэ Большe-Кударинска МТС-эй парторганизациин секретарь нүхэр Степанов хэлэнэ. —Тиихэдээ, асуудалнуудые МТС-эй директортэй шиидхээд лэ, олонхи ушарта намтай хөөрэлдэдэггүй, партийна организациин хүдэлмэри тухай һонирходоггүй байгаа. Тоосоото үе соо айкомой партийна, профсоюзна ба комсомольско организацинуудай таһагые даагша нүхэр Надагуров, пропаганда ба агитациин таһагые даагша нүхэр Хомяков гэгшэд манай организацида нэгэшье дахин ошоогүй. Суглаануудаймнай протоколнуудые партиин айком шэнжэлжэ үзэдэггүй. Тиин манай парторганизациин хүдэлмэриие гүнзэгыгөөр мэдэнэгүй. Коммунистнуудаймнай политическэ бэлэдхэлэй ба юрэнхы эрдэмэй хэмжээгэй ондо ондоо байбашье, «ВКП(б)-гэй түүхын Хуряангы курс» шудалхыень бүхы коммунистнуудта дурадхаһан байха юм.

Делегадууд нүхэд Дугаров, Дагбаев ба бусад үгэ хэлэхэдээ, коммунистнуудай политическэ һуралсалай горьтой дутуунуудай түлөө партиин айкомые, тэрэнэй пропаганда ба агитациин таһагые шүүмжэлээ. Зарим партийна организацинуудта коммунистнуудай идейно-политическэ хэмжээгээ ямараар дээшэлүүлжэ байһые хинадаггүй. Коммунист бүхэндэ шанга эрилтэ табигдадаггүй байна.

Өөрынгөө шиидхэбэриин гүйсэдхэлые партиин айком шалгадаггүй, кадрнуудтай һулаар хүдэлмэрилдэг, партийна эхин организацинуудай хүдэлмэриие һонирходоггүй гэжэ делегадууд хурса шүүмжэлэл хээ. Партийна эхин организацинуудай секретарьнуудай семинарнууд үсөөн үнгэргэгдэнэ: 1950 ондо оройдоо 4 семинар хэгдээ. Тэдээн дээрэ партийна хүдэлмэриин һайн дүй дүршэл согсологдоногүй. Тоосоото үе соо партийна эхин организацинуудай секретарьнуудай тоосоое айкомой бюро дээрэ оройдоо 6 дахин сонооһон байха юм.

Делегадууд нүхэд Цагадаев, Жарников гэгшэд ингэжэ хэлэбэ: айкомой хүдэлмэрилэгшэд колхоздо ерэхэдээ ямар-нэгэн ажахын хүдэлмэриие партийна организацяар дамжуулан ударидахын орондо, харин сэхэ шиидхэдэг, заримдаа колхозой түрүүлэгшые бэеэрээ һолин хүдэлмэрилдэг ба захирдаг байгаа. Мүн партиин айком, аймсоведэй гүйсэдком, тэдэнэй хүдөө ажахын таһагууд хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй хүдэлмэриие хангалтагүйгөөр ударидана.

Конференциин делегадууд аймагайнгаа партийна организациин ажал-ябуулгын али бүхы тала тухайда, аймаг доторхи ажахын болон культурна байгуулалтын асуудалнууд тухайда тогтожо хэлээ. Тиихэдээ дутуунуудаа түргэн зайсуулжа, нийтын малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхэ, хабарай тарилгада жэшээтэ һайнаар бэлэдхэхэ ябадалда гол анхарал хандуулба. Ажахын бүхы һалбаринуудые ба культурые улам хүгжөөн дэбжүүлхэ асуудалаар аймагай урда табигдаһан зорилгонуудые хүндэтэйгөөр дүүргэхэ эрмэлзэлгэ тэдэнэй үгэнүүд соо элеэр харагдана.

Конференци хадаа партиин айкомой хүдэлмэриие хангалтатайда тоолоод, элирүүлэгдэһэн дутуунуудые зайсуулха тодорхой хэмжээнүүдые хараалһан дэлгэрэнгы шиидхэбэри баталан абаа. ВКП(б)-гэй айкомой ба шалгалтын комиссиин шэнэ состав һунгаа.

Конференцидэ хабаадагшад нүхэр Сталинда амаршалгын бэшэгые туйлай ехэ дэбжэлтэтэйгээр баталан абаба.

***

ВКП(б)-гэй Кударын айкомой нэгэдэхи пленум боложо, партиин айкомой нэгэдэхи секретаряар нүхэр **Е. Ф. Мельничук,** секретарьнуудаар нүхэд **Н. В. Федоров, Н. Н. Васильев** һунгагдаа. Мүн партиин айкомой таһагуудые даагшад ба аймагай газетын редактор баталагдаа.

Тарилгада бэлэдхэлые түргэдхэхэ

(Бичурын аймсоведэй сессиһээ)

...шадай депутадуудай Бичурын аймагай Советэй хоёрдохи ... һаяхан болобо. Сесси хадаа ... колхозуудай хабарай тарилгада ямараар бэлэдхэжэ байһан тухай асуудалаар аймсоведэй гүйсэдкомой хүдөө ажахын таһагые даагша депутат Г. Жаркойн элидхэл зүбшэн хэлсэбэ.

Аймагай хэдэн олон колхозууд, тэрэ тоодо Логовскиин, Мало-Кункулейскэ сельсоведэй Ворошиловой нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артельнүүдэй хабарай тарилгада бэлэдхэлые амжалтатайгаар ябуулжа байһан тухай элидхэлшэ тэмдэглээ. Эдэ колхозууд тарилгада хэрэглэгдэхэ бүхы зэр зэмсэгүүдээ заһабарилжа дүүргэһэн, үрһэ хүтүсэбэй ёһоор бүрин хаагаад, тарилгын кондицида хүргэһэн байна.

Тэрэнэй хамта, элидхэлшэ болон аймагай зарим колхозууд ба МТС-үүдэй тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэриие унжагайруулжа байһан ябадалые эрид шүүмжэлээ. ... сомоной Советэй Калининай нэрэмжэтэ колхоз үрһэ хүсэбэрлэхэ хүдэлмэри мүнөө болотор эхилээдүй, тэрэнээ ток дээрэ хэбтүүлжэ байһаар. Тэрэшэлэн колхозой таряанажалай 6 бригаданууд плуг, борной ба бусад зэмсэгүүдээ заһабарилжа хүсэд дүүргээдүй. Агротехническэ хэмжээ-ябуулганууд энэ колхоздо оройдоошье эмхидхэгдээгүй байха юм. Колхозой хүтэлбэрилэгшэд нүхэд Г. Афанасьев, Б. Бальжинов гэгшэд тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэриие шангадхахын орондо «саг эртэ» гэжэ һанаа амар һууна. Мүн Ново-Сретенскэ сельсоведэй Сталинай, Чапаевай нэрэмжэтэ ба «Коммунизм» колхозууд үрһэ хаагажа дүүргээдүй.

Аймаг дотор механизаторска кадрнуудые бэлэдхэхэ хүдэлмэриин хангалтагүй байһан тухай сесси дээрэ тэмдэглэгдэбэ. Молотовой, Логовскиин, Ленинэй нэрэмжэтэ ба «Заря коммунизма» гэжэ хүдөө ажахын артельнүүд механизаторска кадрнуудые бэлэдхэхэ түсэбөө дүүргээдүй. Эдэ колхозуудһаа нэгэшье хүн трактористнуудай курсада һуранагүй. Аймагай хүдөө ажахын таһаг ба МТС-үүдэй дирекцинүүд энэ шухала асуудалда мүн лэ анхаралаа багаар табина.

Тиин гэһэй механизаторска кадрнуудай дутамаг дээрэһээ гол түлэб шалтагаалан Бичурын, Мало-Кункулейскэ, Окино-Ключевской МТС-үүд тракторнууд ба хүдөө ажахын машинануудые заһабарилха түсэбүүдээ һүүлэй байдалаар зүбхэн 71—81,5 процент дүүргэһэн байна. Сеялкэ, плуг, борной, культиватор гэхэ зэргын зэр зэбсэгүүдые заһабарилга унжагайруулагдана.

Аймагай хүдөө ажахын таһаг ба тэрэнэй агрономууд хабарай тарилгада эрхимээр бэлэдхэхэ тухай колхозниигуудай дунда ямаршье ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулнагүй. Гадна, тус таһагай агрономууд агрономическа наукануудай туйлалтануудые нэбтэрүүлдэггүй ба ажалай түрүү дүй дүршэлые дэлгэрүүлдэггүй байха юм. Мүн аймагай колхозуудта агротехническэ һуралсал эмхидхэгдээгүй байна. Үбэлэй агротехническэ хэмжээ-ябуулганууд тон хангалтагүйгөөр дүүргэгдэнэ. Саһа тогтоохо ба наг шэбхэ поли дээрэ гаргаха түсэбүүд аймаг дотор оройдо 40—57 процент дүүргэгдэһэн байна.

Элидхэл тушаа депутадууд М. Гармаев, Нетесов, Серебрянников гэгшэд үгэ хэлэхэдээ аймсоведэй гүйсэдкомой хүдөө ажахын таһагай, тэрэнэй агрономууд нүхэд Минин, Куклина гэгшэдэй колхозуудай бодото байдалые мэдэдэггүй, харин өөһэдынгөө хүдэлмэриие зүбхэн лэ тоо мэдээ суглуулгаар хизаарладаг тухай шүүмжэлээ.

Хабарай тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэриие эрхимээр ябуулжа, 1951 ондо үндэр ургаса туйлаха хэмжээнүүдые хараалһан дэлгэрэнгы шиидхэбэри тус сесси баталан абаа.

Зураг дээрэ: Эрийскэ леспромхозой «Тибегуты» гэжэ модо бэлэдхэлэй түрүү участогай хүдэлмэришэд модо отолжо байна. Стахановец Е. Шитин (зүүн гарһаа), моторист Д. Г. Тимофеев хоёр модо отолхо үдэрэйнгөө нормо хоёр дахин үлүүлэн дүүргэнэ. Тэдэнэр агуу ехэ вождь И. В. Сталинда эльгээһэн бэшэг соогоо абаһан уялгануудаа дүүргэхын түлөө стахановска вахтада жагсанхай.

Д. Носовой фото.

Модо бэлэдхэлэй сүүдхэ бүриин график заатагүй дүүргэхэ

«Бурмонголлес» трестын түрүү предприятинуудай нэгэндэ тоологдодог Хандагатайн леспромхозой һүүлээр Хандагайн леспромхоз (директорынь нүхэр Н. А. Корягина) графигтаа оробо. Тиихэдэ, модо бэлэдхэхэ түсэбүүдээ Хориин, Эрийскэ, Баруун-Тарбагатайн леспромхозууд һүүлэй үдэрнүүдтэ үлүүлэн дүүргээ.

Гэбэшье, «Бурмонголлес» трестын предприятинууд, энэ оной мартын 8-най мэдээгээр, 10140 кубометр модо дутуу шэрэһэн байна. Сэлэнгын, Итанцын, Баргажанай, Курбын, Шулуутайн леспромхозууд, мүн Сэлэнгын шпалозавод урда мэтэ гээгдэжэ ябаһаар. Тус леспромхозууд механизмуудай хүсые ашаглаха талаар тон бага хүдэлмэри ябуулна. Эндэ механизмууд ехэнхи сагаа миин байжа үнгэргэнэ.

Стахановска һарын хүндэлэлдэ вахтада жагсаһан «ГЭС—12—200» гэжэ маркын нүүдэл электростанциин электромеханик (Черемуховска леспромхоз) нүхэр Куклин халаан соогоо 2,5 нормо дүүргэнэ. Халаан бүридөө 160—160 модо отолхо нормотой электрохюрөөшэд нүхэд Н. Ливентуев, Л. Лалетин, Николай Бурлаков, М. Герасимов болон бусад 422—561 хэһэг модо отолно.

Модошо бүхэн стахановска һарын түрүүшын үдэрнүүдһээ эхилжэ, баталагдаһан графигайнгаа ёһоор хүдэлмэрилхэ зорилго урдаа табиха уялгатай.

Түрүү модошод

Арадуудай агууехэ вождь нүхэр Сталинда эльгээһэн бэшэг соогоо абаһан уялгануудаа дүүргэхын түлөө тэмсэл Хориин леспромхозой Зүүн-Хуурайн участогай модошодой дунда эршэ ехэтэйгээр дэлгэржэ байна.

Мүнөө эндэхи модошодой дунда социалистическэ мүрысөөн улам эршэтэйгээр дэлгэржэ, стахановска һарын түрүүшын табан үдэрэй дүнгөөр эндэхид модо шэрэхэ түсэбөө 111 процент дүүргээ. Тиихэдэ, «Сухая падушка» гэжэ мастерска участок (мастерынь нүхэр Максар Бардуев) мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлнэ.

Эндэ ажалай үндэр бүтээсэ туйладаг стахановецуудай тоо стахановска һарын түрүүшын үдэрһөө хойшо ургана. Жэшээлхэдэ, модо таллуулагша нүхэр Буянтуев үдэрэйнгөө даалгабариие 250 процент хүрэтэр дүүргэнэ. Мүн модо отологшод нүхэд Г. Дугаров нормоёо 185 процент, А. Ватулин 155 процент, шофёрнууд нүхэд Яковлев 130 процент, Ф. Глазков 130 процент, тракторист В. Ланцов 125 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

Эдэ амжалтануудые тус участогайхид хайшан гэжэ туйлааб гэхэдэ, эндэхи модошодой дунда гүрэнэй ба ажалай жаяг заршам һайнаар табигдаа. Хүдэлмэриин үдэр тон зүбөөр эмхидхэгдэнхэй. Тэрэшэлэн механизмуудай хүсэн дүүрэнээр ба зүбөөр ашаглагдана. Модошодой дунда агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри саг үргэлжэ ябуулагдана. Үйлэдбэриин суглаанууд үнгэргэгдэнэ. «Дайшалхы хуудаһанууд» ба ханын газетэнүүд болзор соогоо гаргагдажа, дутуу дундануудаа дары заһаха ябадалда туһална. Мүн улаан булангууд һайнаар эмхидхэгдэжэ, модошодой сүлөөтэй сагаа культурнаар үнгэргэхэ бүхы условинууд байгуулагданхай.

Б. Шаралдаев (манай корреспондент).

Хубилалта болоногүй

Нүхэр Вставский директортэй Итанцын леспромхоз модо бэлэдхэхэ, шэрэхэ ба зөөхэ гүрэнэй түсэбые жэлһээ жэлдэ таһалдуулдаг байна. Тус леспромхоз тогтоһонһоо хойшо түсэбөө нэгэшье удаа дүүргээгүй. Теэд, энэ леспромхозой хододоо гээгдэжэ ябадаг тухай «Бурмонголлес» трестын хүтэлбэрилэгшэд нэгэнтэ бэшэ хөөрэлдэбэшье, энэ байдалые усадхаха талаар ямаршье хэмжээ абанагүй.

Мүнөө намар-үбэлэй сезонно түсэбые дүүргэхын түлөө стахановска һара соносхогдоод байна. Теэд, энэ һарын эхилһэнһээ хойшо горьтой хубилалта эндэ болоогүй зандаа. Тус леспромхоз урда мэтэ гээгдэһээр. Модо шэрэхэ февраль һарынгаа даалгабариие миил 50 процент, тиихэдэ квартальна түсэбөө мартын 1-нэй байдалаар арайхан гэжэ 25 процент, сезонно даалгабаряа — 34 процент дүүргээд, хамагай һүүлдэ шэрэгдэжэ ябаа һэн.

Тиихэдэ, модо бэлэдхэхэ түсэбөө мүн лэ иимэрхүүгээр дүүргэжэ байха юм. Леспромхозой хүтэлбэрилэгшэд республикын правительствын ба партиин обкомой тогтоолһоо зохихо тобшолол хэжэ, энэ һара соо эрид хубилалта хэхэ хэмжээ-ябуулгануудые хараалха зэргэтэй байгаа. Зүгөөр, энэшье талаар юумэ хээгүй, урда мэтэ һанаа амархан һууж байнад. Стахановска һарын эхилһэнһээ хойшо тус леспромхоз аяар арбаад мянган кубометр модо коммунизмын барилганuудта дутуу үгөөд байна.

Иимэ гүнзэгы таһалдалда энэ леспромхоз юундэ орооб, хүдэлмэриин ба шэрэлгын хүсэнүүдээр дутамаг гү? Үгы. Эндэ хүдэлмэриин ба шэрэлгын хүсэнүүд, мүн механизмууд дүүрэн бии. Гансал эндэхи хүтэлбэрилэгшэдэй эмхидхэлэй шадабаригүй дээрэһээ энэ байдалда тус леспромхоз орошоо. Леспромхозой ажахын, партийна ба профсоюзна организацинууд стахановска һарые яажа үнгэргэхэ, эмхидхэлэй ямар хүдэлмэри ябуулха тушаа хэмжээ-ябуулгануудые мүнөөшье хүрэтэр хараалаадүй байһаар. Түсэбэй дүүргэлтэдэ тэдэнэр харюусалгагүйгөөр хандана.

ВКП(б)-гэй обкомой тогтоолой ёһоор, тус леспромхоз модо бэлэдхэхэ, шэрэхэ ба зөөхэ хүдэлмэридэ 4 нүүдэл электростанци, модо таллуулгада «КТ-12» маркын 3 трактор, 2 электролебёдко, 29 автомашина, 210 кадрова хүдэлмэришэдые табиха уялгатай байгаа. Тиихэдэ энэшье даалгабариие дүүргэнэгүй.

Мүнөө модо бэлэдхэл дээрэ 160 хүн, таллуулга дээрэ 2 трактор, зөөлгэ дээрэ 20 автомашина табигдаһан болобошье, тэдэнэй олонхинь үдэрэйнгөө даалгабариие холо дүүргэнэгүй. Модошодой дунда культурно-гэтээрэлэй хүдэлмэри ябуулха, социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлхэ талаар эмхидхэлэй хүдэлмэри һулаар ябуулагдана. Эгээл иимэһээ ажалай бүтээсэ эндэ дээшэлнэгүй.

Стахановска һара соо энэ леспромхоз эрид хубилалта хэжэ, үдэрэйнгөө даалгабаринуудые республикын правительствын ба партиин обкомой бюрогоор баталагдаһан графигай ёһоор дүүргэдэг болохо уялгатай. «Бурмонголлес» трест болбол энэ леспромхоздо тусгаар комисси эльгээжэ, түсэбөө энэ һара соо дүүргэхэ хэрэгтэнь бодото туһаламжа үзүүлхэ бэзэ гэжэ найдагдана.

О. Дамдинов.

БМАССР-эй Совминдэ

Модо бэлэдхэлдэ хүдэлмэриин хүсэ нэмэжэ гаргаха

Тарбагатайн аймагай колхозуудай модо бэлэдхэхэ намар-үбэлэйнгөө сезонно түсэбые хангалтагүйгөөр дүүргэжэ байһан тухай асуудал республикын Министрнүүдэй Советэй заседани дээрэ һаяхан зүбшэн хэлсэгдэбэ. Республикын Министрнүүдэй Советэй үмэнэһөө хэдэн дахин заабари үгэжэ байбашье һаань, тус аймагай олонхи колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, тэрэшэлэн аймагай Советэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Бурлаков правительствын энэ заабаринуудые дүүргээгүй.

Аймагай колхозууд сезонно болон энэ жэлэй нэгэдэхи кварталай түсэб дүүргэлтые ойрын үдэрнүүдтэ хангахын тулада хүсэд хүрэхэ хүдэлмэриин ба шэрэлгын хүсэнүүдые леспромхозуудта гаргаагүй байшоо. Энэ аймагай колхозууд һүүлэй мэдээгээр модо отологшодые эльгээхэ даалгабаряа миил 80 процент, модо шэрэгшэдые эльгээхэ даалгабаряа — 77,7 процент дүүргээд, һанаагаа амаршаһан байгаа.

Тиихэдэ, олонхи колхозуудай правлениинүүдэй хүтэлбэрилэгшэд модо бэлэдхэлдэ ошоһон колхозниигуудайнгаа хүдэлмэридэ туһалха ба хүтэлбэрилхын түлөө харюусалгатай нюурнуудые томилоогүй гэжэ Министрнүүдэй Совет зааба.

Тэрэшэлэн зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд модо дүтэлүүлэн шэрэлгэ ба зөөлгэдэ эльгээгдэһэн моридтоо хүсэд хүрэхэ үбһэ тэжээл саг соонь эльгээнгүй, моридой миин байха ябадал гаргана.

Тиимэһээ модо шэрэхэ квартальна түсэбөө эндэхи колхозууд оройдоо 37 процент дүүргээд байна.

Модо бэлэдхэхэ ба шэрэхэ түсэбөө саг болзор соонь дүүргэхэ тухай правительствын зүгһөө нэгэнтэ бэшэ үгтэһэн заабаринуудые дүүргээгүй байһан аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Бурлаковта уридшалан һануулга хээд, Министрнүүдэй Совет болбол эдэ бүхы дутуу дунданuудые гурбан үдэрэй болзор соо усадхахаһаа гадна, аймгүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшые, мүн колхозуудай правлениинүүдэй гэшүүдэй нэгые модошодой дунда эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулхын тулада сезоной дүүрэтэр тэндэ байхаар эльгээхые дурадхаба.

Правительствын энэ тогтоолһоо бүхы аймагуудай Советүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдэй болон колхозуудай правлениинүүдэй хүтэлбэрилэгшэд ёһотой большевистскэ тобшолол өөһэдтөө хэжэ, мүнөө ябажа байгаа стахановска һара соо модо бэлэдхэхэ ба шэрэхэ сезонно түсэбөө заатагүй дүүргэхэ хэмжээнүүдые абаха уялгатай.

Модо шэрэлгэдэ ябаһан моридтоо сезоной эсэс хүрэтэр дүүрэн хүрэхэ үбһэ тэжээл, свёс зелёнко гэхэ мэтые таһалжа үгэхэ гээшэ колхоз бүхэнэй хүтэлбэрилэгшын уялга мүн.

Иволгын аймагай Гильбирын сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артельдэ гурбан жэлэй зоотехническэ курса хүдэлмэрилнэ. Тус курсые колхозой зоотехник Б. Дондуков хүтэлбэрилнэ. Тэрэ хадаа занятияа саг соонь ба hонирхолтойгоор үнгэргэдэг юм. Зураг дээрэ: нүхэр Дондуков курсын hурагшадтай ээлжээтэ занятии үнгэргэжэ байна.

Д. Носовой фото.

Агрозоотехническэ курсануудай хүдэлмэриие hайжаруулха

Агробиологическа түрүү наукын туйлалтануудые колхозно үйлэдбэридэ үргэнөөр нэбтэрүүлхэ, газартаряалангай ба малажалай культурые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ колхознигуудай агрозоотехническэ hуралсал угаа ехэ үүргэ дүүргэхэ байна. Түнхэнэй аймагай зарим колхозуудта энэ hуралсал муубэшээр эмхидхэгдэнхэй. Участково зоотехник нүхэр Е. Софинагай хүтэлбэрилдэг, Сагаан-Нуурай сельсоведэй 17 партсъездын нэрэмжэтэ колхозой дэргэдэхи зоотехническэ кружок hайнаар хүдэлмэрилнэ. Эндэ 18 колхознигууд hуралсана. Занятинуудынь идейнэ үндэр хэмжээндэ үнгэргэгдэдэг. Тэрэшэлэн, Жемчугскэ сельсоведэй Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоздохи агрономическа кружок (хүтэлбэрилэгшэнь Кыренскэ МТС-эй агроном нүхэр Неугодников) занятияа таhалдалгүй үнгэргэнэ. Эндэ 20—23 хүн hуралсажа, программна материалаа яhала hайнаар ойлгодог байха юм.

Гэбэшье, бүхыдөө аймаг дотор hуралсал хангалтагүйгөөр ябуулагдана. 23 колхозуудта курсанууд эмхидхэгдэхэ ёhотой аад, оройдоо 16-дань эмхидхэгдэнхэй. 46 курсануудай орондо 22 курсанууд хүдэлмэрилнэ. Гадна, занятинууд олон удаа таhалдуулагдана. Жэшээнь, Кыренскэ сельсоведэй Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой агрокружогые даагша нүхэр Таряшинов заримдаа занятидаа 1—2 часаар хожомдожо ерэдэг, хорёод колхознигууд тэрэниие хүлеэжэ hуудаг юм. Эндэхи зоотехническэ кружок мүн лэ таhалдалтайгаар хүдэлмэрилнэ. Тиихэдэ Торско сельсоведэй «Улаан Тооро» колхоздохи зоотехническэ кружок оройдоо 1 заняти үнгэргөө. Кружогые даагша нүхэр Лысенкын гэмээр занятинууд ехэнхидээ таhалдуулагдана. Энлэ эмхидхэгдэhэн агрокружок хүдэлмэрилхэеэ үнинэй болишонхой.

Аймаг дотор колхозно кадрнуудай нийтын hуралсалые hайжаруулхын түлөө аймагай хүдөө ажахын таhаг зохихо хэмжээнүүдые абаха ёhотой.

И. Баженов.

Занятияа хэдэггүй мэргэжэлтэд

Гурбан жэлэй программатай курсануудые эмхидхэжэ, колхозно кадрнуудые бэлэдхэхэ тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоол Баргажанай аймагай зарим колхозуудта хангалтагүйгөөр бэелүүлэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, Уланай сельсоведэй Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо агротехническэ ба зоотехническэ курсанууд хүдэлмэрилхэ ёhотой аад, мүнөө хүрэтэр нэгэшье заняти үнгэргэгдөөгүй байха юм. Эдэ курсануудые сорто-шэнжэлэлгын участогые даагша Л. Краевская, Уланай зооветпунктые даагша Г. Вылков гэгшэд хүтэлбэрилхөөр томилогдоод, hурагшадай списогүүдые абаhан байгаа. Теэд занятинуудаа эхилхын тула тэдэнэр оролдолго үүсхэл гаргана гүй. Занятияа юундэ захалнагүйбта гэжэ асуухада, «Колхознигуудаа суглуулыт, теэд» гэжэ харюусадаг. Иигэжэ, тэдэнэр ямаршье үүсхэл оролдолгогүй хүдэлмэрилэгшэд байhанаа гэршэлбэ. «Өөрынгөө халыhан соо хаагдашоод» hууха гээшэ советскэ мэргэжэлтын нэрэ хүндэтэй ябашье таарахагүй байна. Гадна, Кировэй нэрэмжэтэ колхоз полинууд дээрээ саhашье тогтоогоогүй, нэгэшье шарга наг шэбхэ гаргаагүй байха юм. Теэд иимэ хангалтагүй байдалые хоёр нюдөөрөө хаража байhан мэргэжэлтэдэй абяа шэмээгүй hууханиь гайхалтай.

Ч. Санжижапов.

— ИВОЛГЫН — АЙМАГТА

ИЗБАЧУУДАЙ СЕМИНАР

Аймагай Соведэй гүйсэдкомой культурно-гэгээрэлэй таhаг избачуудай хоёр үдэрэй семинар hаяхан үнгэргэбэ. Хабарай тарилгын бэлэдхэл ба уншалгын байшангуудай, клубуудай зорилгонууд тухай культурно-гэгээрэлэй таhагые даагша нүхэр Н. А. Оленников тус семинар дээрэ элидхэл хэлээ.

Колхозуудта ном тараалга, уранhайханай самодеятельностиие эмхидхэлгэ тухай заабаринуудые семинарта хабаадагшад абаhан байна.

МЕХАНИЗАТОРНУУДАЙ ТУҺАЛАМЖА

Иволгын МТС-эй стахановец-механизатор Александр Елизарович Бурковай хүтэлбэрилдэг 1-дэхи тракторна бригадын механизаторнууд Маленковой нэрэмжэтэ түрэл колхоздоо хабарай тарилгын бэлэдхэлдэ туhалалсана.

Эдэнэр 10 плуг, 15 борной заhабарилжа дүүргээ. Поли дээрэ 520 ашаа наг шэбхэ зөөжэ адхаад, малай фермэнүүдтэ 250 центнер үбhэ тэжээл эдэнэр шэрэжэ үгөө. Трактористнууд И. И. Каленых ба М. Д. Дружинин гэгшэд эндэ илангаяа hайнаар хүдэлмэрилhэн байна.

ШЭНЭ АПТЕКЭ НЭЭГДЭБЭ

Аймагай центр Иволгинскда аптекын гэрэй барилга дүүргэгдэд, hаяхан тэндэ аптекэ нээгдэбэ. Тус аптекэ мебель ба бусад хэрэгсэлнүүдээр хангагданхай, хоёр машина медикамент эндэ асарагдаа.

ЭЛЕКТРЫН ХҮСӨӨР ХҮДЭЛДЭГ АЛХА

Энээнhээ урда тээ МТС-үүдтэ түмэр дабталгын бүхы хүдэлмэри гараар хэгдэдэг байгаа. Тиин манай гүрэнэй промышленность электрын хүсөөр хүдэлхэ алхануудые гаргаhан байна. Энэ хадаа хүнүүдэй ажал хүдэлмэриие ехээр хүнгэдхэхэ юм.

Республика соо эгээл түрүүлэн иимэ алха Саянтын МТС hаяхан абаад, тодхожо захалаа.

ЗООТЕХНИЧЕСКЭ БАРИЛГАДА МОДО БЭЛЭДХЭЛГЫН ҺАРА

Февралиин 15-hаа мартын 15 болотор аймагай колхозуудта зоотехническэ барилгын модо бэлэдхэлэй ба шэрэлгын hара үнгэргэгдэжэ байна.

Оронгын сомоной «Мартын 8» колхоз энэ hарые илангаяа эмхитэйгээр эхилээ hэн. Эндэ түрүүшын 15 хоног соо 560 кубометр модон бэлэдхэгдээд, шэрэгдээ. Энэнь түсэбэйнь 60 процент болоно. Энэ колхозой 40 хүн ба 20 унаа модоной бэлэдхэлдэ ба шэрэлгэдэ ябана.

«Улаан Оронго» ба Ленинэй нэрэмжэтэ колхозууд модо бэлэдхэлые муу бэшээр ябуулна.

Дүрбэн державануудай гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй орлогшонорой даб дээрэхи зүблөөн

ПАРИЖ, мартын 8. (ТАСС). Дүрбэн державануудай гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй орлогшонорой зүблөөн мүнөөдэр хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлээ. Заседани дээрэ США-гэй түлөөлэгшэ Джессеп түрүүлэгшээр hууба.

Франциин түлөөлэгшэ Пароди түрүүлэн үгэ хэлэбэ. Баруунай державануудай делегацинуудай дурадхаhан зүблэхэ зүйлэй проектын ба советскэ проектын хоорондо «тон адли зүйл» бии гэжэ hананаб гэжэ тэрэ мэдүүлбэ. Зүблэхэ зүйлэй асуудалнуудай удхада бэшэ, харин «эдэ асуудалнуудай зүбшэн хэлсэгдэхэ гурим тодорхойлхо ябадалда» зүришэлдөөнүүд байна гэжэ Пароди хэлэбэ. Министрнүүдэй соведтэ зүбшэн хэлсэхын тулада тодорхой тон шухала асуудалнуудые советскэ делегациин дурадхаhан баримтые Пароди зорюута тоогоогүй. «Европодохи түгшүүрэлтэ байдалай шалтагаанууд» тухай тэдэнэй балардангяар найруулhан пунктые зүбшэн хэлсэхэ үедэ советскэ дурадхалнууд «аяндаа» зүбшэн хэлсэгдэхэ хэбэртэйгээр баруунай гурбан державануудай делегацинуудай баталалгые дахин үмөөрхын тула иимэ үгэнүүд Пародидо хэрэгтэй болоhон байна.

Тэрэнэй hүүлээр үгэ хэлэhэн британска түлөөлэгшэ Дэвис Пародиин хэлэhэниие дабтаба. Тэрэ хадаа «германска обороно тухай» асуудалнуудые (Потсдамска хэлсээе эбдэжэ, германска милитаризмые hэргээн бодхоохо талаар баруунай державануудай ябуулжа байгаа политикые Дэвис иигэжэ нэрлээ) министрнүүдэй соведтэ зүбшэн хэлсэхые британска делегациин зүбшөөhэн хэбэртэйгээр Дэвис билдагуушалан баталба.

Тэрэнэй hүүлээр СССР-эй түлөөлэгшэ Громыко үгэ хэлэбэ. Пародиин ба Дэвисэй баталалганууд тушаа Громыко иигэжэ хэлээ:

—Энэ дурадхалай удхагүй байhаниие би зааhан байгааб. Гурбан державануудай түлөөлэгшэдэй табиhан асуудалнууд советскэ делегациин дурадхаhан али нэгэн пунктые хаража үзэлгэтэй дашарамдуулан, министрнүүдэй соведтэ зүбшэн хэлсэгдэжэ болохо гэжэ советскэ делегаци адли эрхэтэйгээр мэдүүлжэ шадаха байна.

Советскэ делегациин дурадхалнуудай ба гурбан гүрэнүүдэй делегацинуудай табиhан асуудалнуудай хоорондо ехэ илгаа байна гэжэ Громыко тэмдэглээ. Германиие демилитаризацилха тухай ба тэрэниие ремилитаризацилга тохёолдуулхагүй тухай, Европодохи оршон байдалые hайжаруулха тухай ба дүрбэн державануудай буу зэбсэгүүдые дары хороожо эхилхэ тухай гол проблемэнүүд гурбан державануудай түлөөлэгшэдэй дурадхалнууд соо байхагүй.

Германитай эбэй договор баталалгые түргэдхэхэ тухай ба эзэмдэлгын сэрэгүүдые Германиhаа гаргаха тухай советскэ дурадхалай хоёрдохи пункт соо Германиин нэгэдэл тухай дурсагдаагүй хэбэртэйгээр Джессепэй мэдүүлhэн зүйлдэ харюусаха зуураа, Громыко иигэжэ мэдүүлбэ:

—Германитай эбэй договор баталха тухай асуудалые шиидхэлгэ хадаа Германиин нэгэдэл тухай, эб найрамдалда дуратай единэ демократическа германска гүрэниие hэргээн бодхоохо тухай асуудалые нэгэн доро шиидхэлгэ болохо гэhэн хараа бодолые советскэ делегаци баримтална.

Гэбэшье, энэ асуудалтай дашарамдуулан, ямар нэгэн ойлгогдохогүй зүйлэй байхагүйн тулада, советскэ делегаци зүблэхэ зүйлэй проектын хоёрдохи пунктые хубилгажа, тэрэниие — Германиин нэгэдэл hэргээн бодхоохо тухай, Германитай эбэй договор баталалгые түргэдхэхэ тухай ба энээнтэй зохилдуулан эзэмдэлгын сэрэгүүдые Германиhаа гаргаха тухай гэжэ найруулан дурадхажа болохо гэжэ тоолоно.

Европодохи оршон байдалые hайжаруулха ба дүрбэн державануудай зэбсэгтэ хүсэнүүдые дары хороожо эхилхэ тухай советскэ дурадхалай гурбадахи пунктые тусхай пункт болгон министрнүүдэй соведтэ зүбшэн хэлсэhэнэй туhагүй гэhэн баталалгын үндэhэгүй байhаниие Громыко дахин зааба.

Европодохи түгшүүрэлтэ байдалай шалтагаанууд тухай асуудалые түрүүлэн зүбшэн хэлсэхые бидэнэртэ дурадхана. Зарим гүрэнүүдтэ, нэн түрүүндэ, тус зүблөөндэ хабаадагша баруунай гурбан гүрэнүүдтэ буу зэбсэгүүдые яаралтайгаар бэлэдхэжэ байгаа ябадалаар энэ түгшүүрэлэй үүдхэгдэhэниие эгээн тэнэг балар хүнүүдhээ бэшэ хэн мэдэхэгүй гээшэб гэжэ асуугдана. Буу зэбсэгүүдые яаралтайгаар түхеэрэлгэ арадуудые сошордуулна. Дүрбэн державануудай зэбсэгтэ хүсэнүүдые хороохо тухай асуудал, арадуудай угаа ехээр hонирходог асуудал зүблэхэ зүйлдэ юундэ оруулагдахагүй болооб гэжэ Громыко асууба.

Мүнөөдэрэй заседани дээрэ США-гэй түлөөлэгшэ Джессеп тэрэшэлэн үгэ хэлэбэ.

Удаадахи заседани мартын 9-дэ болохо байна.

Италиие зэбсэглэлгэдэ зорюулагдаhан онсо hомололгонууд

РИМ, мартын 8. (ТАСС). Үсэгэлдэр Италиин депутадуудай палата Италиие зэбсэглэлгэдэ зорюулагдаhан онсо hомололгонууд тухай правительствын оруулhан хуулиин проектнүүдые баталан абаа. 308 депутадууд — христианска демокрадууд, сарагатовецууд, республиканецууд, монархистнууд, либералнууд ба фашистнууд сэрэгэй гаргашануудай түлөө голосоволаа. Коммунистнуудай, социалистнуудай, зүүнэй дулдыдангибэшэ нюурнуудай ба ромитовецуудай 186 голосууд буруушаажа үгтөө.

Сэрэгэй онсо hомололгонууд тухай хуулиин проектнүүд хадаа энэ жэлдэ, мүн удаадахи бюджетнэ хоёр жэлдэ, зэбсэгжэлгын гаргашануудые 250 миллиард лир хэмжээтэйгээр хараална. «Шухала ушарта» правительство энэ бүхы мүнгые богони болзор соо, тайлбарилан хэлэхэдэ, 1951 ондо гаргашалха эрхэтэй байна. Хойто атлантическа пактаар хүргэгдэхэ «сэрэгэй туhаламжын» тоодо оруулан США 200 миллиард лир мүнгэнэй буу зэбсэгүүд ба сэрэгэй материалнуудые жэлэй турша дотор Италида эльгээбэ гэжэ оборонын министр Пачларди мартын 6-да палатада мэдүүлбэ.

Энэ оной бюджетнэ гаргашануудынь гражданска зорилгонуудта 1000 миллиард лир хүрэхэгүй байхада, Италиин зэбсэгжэлгэдэ зорюулагдаhан гаргашанууд юрэнхыдөө 850 миллиард лир үлүүтэй болоно.

Франциdахи правительствын кризис тушаа

ПАРИЖ, мартын 10. (ТАСС). Радикалнуудай партиин удамарша Анри Кэй баруунай партинуудай парламентска группануудай зүгhөө дэмжэгдэхэ найдуулга абаад байхадаа, шэнэ правительство байгуулха түлөөлэлгэ абаха тушаа правительственна декларацитайгаар үсэгэлдэр үдэшэ Национальна суглаан дээрэ үгэ хэлээ.

Өөрынгөө деклараци соо Кэй иигэжэ тэмдэглэбэ: правительство хадаа hунгуулиин реформо хэхэ (энэ хархис хэмжээнь коммунистнуудые парламентhаа зайсуулха гэhэн бодомжотой байhаниинь элитэ—ред.), конституциие шэнэдхэхэ бэлэдхэл хэхэ хэмжээнүүдые абаха. Кэйн деклараци дээрэhээ харахада, үнэ сэнгүүд ба салин хүлhэн тухай асуудал шиидхэхын тула тэрэ юушье хэхэ hанаашалгагүй байна. Кэйн правительство урда тээхи правительствонуудтал адляар, хойто Африкада ба Индохитадта мүн тиимэл политика ябуулжа үргэлжэлхөөр hанаашална.

Французска шэнэ правительство

ПАРИЖ, мартын 11. (ТАСС). Французска шэнэ правительствын состав соносхогдобо. Тэрэнэй урда тээхи правительствода байhан тэдэл министрнүүдhээ шахуу бүридүүлэгдээ. Кэй хадаа премьер ба дотоодын хэрэгүүдэй министр болоо. Премьер-министрын орлогшонорынь Плевен, Бидо, Ги-Молле гэгшэд болобо. Шуман дахинаа гадаадын хэрэгүүдэй министр болгогдон томилогдоо.

Хүдөө ажахын заочно hуралсалые үргэдхэе

Хүдөө ажахыда хүсэтэ тракторнууд, комбайнууд ба мүнөөнэй бусад машинануудые хэрэглэлгэ, наукын шэнэ шэнэ туйлалтануудые, түрүү дүй дүршэлнүүдые нэбтэрүүлэн тараалга болон жэжэхэн колхозуудые нэгэдүүлгэ—эдэ бүгэдэ хадаа колхозуудые, МТС-үүдые ба хүдөө ажахын предприятинуудые хүтэлбэрилхэ хүдэлмэридэ хүсэд hайн бэлэдхэлтэй, дүй дүршэлөөр баян эрхим зэргын кадрнуудые дэбжүүлхые эринэ.

Энэ шухала зорилгые шиидхэхэ ябадалда заочно системээр кадрнуудые бэлэдхэлгэ угаа шухала удхашанартай.

Хүдөө ажахын заочно hуралсал болбол теори практика хоёрые зүбөөр тааралдуулха арга олгодог байна. Заочноор hураашад үйлэдбэриин процессүүдые эмхидхэлгын асуудалнуудтай үдэр бүри бодотоор танилсаха байна. Ажалайнь баян дүй дүршэл тэдэнэй теоретическэ hуралсалые нилээд хүнгэдхэжэ, наукын шэнэ шэнэ туйлалтануудые ажалдаа хэрэглэхэ, үргэн олон колхознигуудай дунда, МТС-үүдэй ба хүдөө ажахын таhагуудай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда нэбтэрүүлхэ арга боломжо тэдэнэртэ үгэхэ байна.

Зарим хүнүүд заочно hуралсалhаа зурхэсэдэг, энэ hуралсал тэдэндэ орёо, бэрхэтэй шэнги hанагдадаг байна. Зүгөөр, дээдэ hургуулида гү, али техникумдэ заочноор hуралга тиимэшье бэлэн бэшэ гэжэ мэдээжэ. Гэбэшье, үнэндөө заочно hуралсалай бэрхэшээлнүүдые дабажа яhала боломоор юм. Энээндэ имагтал эрид шанга оролдосо, жүдхэмжэ, тэсэбэри хэрэгтэй. Һуралсалдаа сүхэрэлтэгүйгөөр хандажа, номуудые ехээр уншажа, удхыень hайнаар ойлгожо, hуралсалаа эмхидхээшэд алибүхы бэрхэшээлнүүдые зоборигүйгөөр дабажа шададаг байна.

Дээдэ hургуулинуудай ба техникумүүдэй заочно отделенинүүд заочноор hураашадта ехэхэн туhаламжа үзүүлнэ гэбэл: методическа заабаринуудые, hуралсалай программануудые, бэшэмэл консультацинуудые эльгээдэг, библиотекэнүүдэйнгээ шадал хэмжээ соо шухала литературaар хангадаг байна.

Зоотехническэ ба хүдөө ажахые механизацилха талаар мэргэжэл абаха hуралсалда туhалха консультационно пункт манай республикын хүдөө ажахын техникумэй дэргэдэ нээгдэhэн байна.

Тиин гэhээ МТС-үүдэй, аймагуудай хүдөө ажахын таhагуудай хүтэлбэрилэгшэд, нэгэ жэлэй hургуулинуудай ба хүдөө ажахые механизацилгын hургуулинуудай хүтэлбэрилэгшэд хадаа хүдөө ажахын заочно hуралсалда хүнүүдые хабаадуулха хэрэгтэ туhалнагүй. Мүн Улан-Удын хүдөө ажахын техникумэй дирекци заочно hуралсалда зохихо анхарал табинагүй. Тиимэhээ манай республика дотор хүдөө ажахын заочно hуралсал хангалтагүйгөөр ябуулагдана.

Хүдөө ажахын заочно hуралсалай угаа ехэ удхашанартайе мэдэржэ, хүдөө ажахын организацинуудай ба предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд болбол хүдөө ажахын заочно дээдэ hургуулинуудта хүдөө ажахын дунда эрдэмтэй мэргэжэлтэдые, тиихэдэ хүдөө ажахын техникумүүдтэ колхозно үйлэдбэриин түрүү хүнүүдые, колхозуудай түрүүлэгшэнэрые, бригадирнуудые, малажалай фермэнүүдые даагшадые, МТС-үүдэй тусхай дунда эрдэмгүй директорнүүдые, агрономуудые ба механигуудые хандуулха хэмжээ дары абаха үүргэтэй. Мүн колхозуудай хүтэлбэрилхы кадрнуудай хоёр жэлэй hургуули дүүргэгшэдые ба хүдөө ажахын нэгэ жэлэй hургуули, хүдөө ажахые механизацилгын hургуули дүүргэгшэдыешье заочно hуралсалда хандуулха хүдэлмэри ябуулагдаха ёhотой. Заочно hуралсал болбол гүрэнэй удхашанартай шухала хэрэг мүн. Энээниие мартажа огто болохогүй.

Бүхэсоюзна хүдөө ажахын заочно техникумэ ба хүдөө ажахын техникумэй заочно отделенидэ орооходой хэрэглэхэ справочнигууд бүхы аймагуудай хүдөө ажахын таhагуудта тараагдаhан байна. Заочно hуралсалда орохые хүсэгшэд эдэ справочнигуудые хэрэглэхын тула аймагай хүдөө ажахын таhагуудта хандаха ёhотой.

П. Еременко.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

Арадай армиин Главн… командованиин мэдээ…

ПХЕНЬЯН, мартын 10. (ТА…
Корейскэ арадай-демократич…
республикын Арадай армиин Г…
на командованиин мүнөөдэр …
жуулhан мэдээсэл соо иигэжэ…
лэгдэнэ:

Арадай армиин частьнууд Х…
дай hайндуратанай частьну…
хамтадаа ябажа, бүхы фронт…
дээрэ урдада эзэлhэн позицину…
бүхөөр барижа байна.

Фронтын центральна уча…
дээрэ Арадай армиин частьн…
нютагай удхашанартай байлд…
нуудые хэбэ. Дайсанай 400 г…
солдадууд ба офицернүүд ал…
hан, шархатаhан, 120 гаран …
плендэ абтаhан байна. Трофей…
абтаа.

Сеулай районд Арадай арм…
частьнууд мартын 10-да дайс…
70 солдадууд ба офицернүүдые…
хэбэ. 3 танк, 3 ехэ буу, 2 су…
тэрэшэлэн сэрэгэй 3 склад …
хагдаа. Дайсанай 1 самолёт …
дагдан унагаагдаба.

ПХЕНЬЯН, мартын 11. (ТА…
Корейскэ арадай- демократич…
республикын Арадай армиин Г…
на командованиин үсэгэлдэр …
жуулhан мэдээсэл соо иигэжэ…
лэгдэнэ:

Арадай армиин частьнууд Х…
дай hайндуратантай хамтадаа…
хы фронтнууд дээрэ урда эзэ…
позицинуудаа бүхөөр барижа …
на.

Фронтын центральна участ…
Арадай армиин частьнууд нют…
шэнжэтэй байлдаануудые хэ…

Сеулай районд дайлал…
байгаа Арадай армиин часть…
мартын 11-дэ дайсанай 120 …
солдадууд ба офицернүүдые …
хэhэн, шархатуулhан байха…
Дайсанай нэгэ корабль эзэл…
абтаа. 8 автомашина, 4 ехэ …
бензин хадагалдаг нэгэ хранил…
нэгэ паровоз, тэрэшэлэн …
олон дайшалхы техникэ үгы …
дээ. Дайсанай 5 самолет бууд…
унагаагдаа.

Зүүн эрьедэ дайлалдажа б…
Арадай армиин частьнууд д…
най хоёр самолет унагаагаа.

Кореядэхи американс… интервентнүүдэй зэрли… аашанууд

НЬЮ-ЙОРК, мартын 9. (ТА…
«Нью-Йорк Таймс» газетын …
респондент Баррет ООН-эй түг…
ро Корейдэ американска интер…
нүүдэй ба лисынмановска сэр…
дэй хэжэ байгаа зэрлиг муух…
удхагүй hандаргалганууд тухай…
дээсэнэ. «Һандаргалгануудай …
хубинь сэрэгэй зорилгоор хэгд…
гэhэн мэдэрэл корейцүүдэй д…
ургажа байна, —гэжэ Баррет…
шэнэ,—ООН-эй частьнууд яб…
лэ газартаа бүхы юумые шат…
Анхандаа байшангууд, hург…
нууд, лавканууд байhанаа …
үнэhэ болоhон юумые ам…
хүнүүд этигэжэ ядан хар…
«Байлдаануудай хоорондоха …
ни hамбаанда пехотинецууд д…
сахын тула корейцүүдэй hоло…
гэрнүүдые шатааhан ушарну…
бии» гэжэ корреспондент …
Кореядэхи американска солд…
дай зэрлиг аашануудые зүбт…
гэжэ эрмэлзэн, Баррет б…
американска солдат хадаа «т…
позици шадар хүдэлөөнэй б…
байхадань буудангүй байха а…
гүй, ямар нэгэн сарайн саана…
дэhэн хүниинь үхибүү тэбэ…
эхэнэр байхада, солдадые гэ…
болохогүй».

Токиоhоо эльгээhэн мэдээс…
гоо «Нью-Йорк Таймс» га…
нүгөө нэгэн корреспондент …
грегор Корейе американска …
чигуудай «hуралсалай поли…
hэшхэлгүйгөөр нэрлэнэ. Га…
официальна мэдээнүүдээр, К…
дэ дайнай ябуулгануудай …
үеhөө хойшо макартуровска …
чигууд 30 мянган гэрнүүдые…
дарга hан ба 22 мянган гэр…
гэмтээhэн байна гэжэ Мак…
мэдээсэнэ.

Турецкэ правительство… тушаалhаа гараа

СТАМБУЛ, мартын 9. (ТА…
Анатолийска агентствын мэ…
hэнэй ёhоор, үсэгэлдэр Менде…
правительство тушаалhаа га…
Президент Баяр тушаалhаа …
гыень зүбшөөhэн ба шэнэ ка…
бүридүүлхэ хүрэтэр уялга…
саг зуура гүйсэдхэхыень …
тельствые гуйhан байна.

Харюусалгата редак…
Б. А. Очир…

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина 26 Телефоны редакции: редактор—23. Заместителя редактора—7-85. отв. секретаря—3-23. Отделов: партийной жизни, культуры и быта—4-52. сельскохозяйственного и промышленности 6-84. мест. информации и писем—6-34. Для междугородных переговоров—16

Н—03550. Типография Управления полиграфической промышленности издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 1…